"שאני חלב דמפעפע ובחלב אשר דאמר רבה בר בר רצה עוברא דהוה קמיה דר' יוחנן בבנישתא דטבעין בנוי שצלא בחלבו ואתו ושיילוה לרבי יוחנן ואמר קולף ואוכל עד שמגיע לחלבו דהוא כחיש הוה רב הונא בר יהודה אמר "כוליא בחלבה הוה ושריא רבין בר רב אדא אמר כיליכת באליפס הוה ואתו שיילוה לרבי יוחנן ואמר לון ליטעמיה קפילא ארמאה אשר רבא מרישי הוה קא קשיא לי הא "דתניא "קדירה שבשל בה בשר לא יבשל בה חלב ואם בשל בטרוף טעם "תרומה לא יבשל בה חולין ואם בשל בטרוף טעם. "בשלמא "תרומה טעים לה כהן אלא בשר בחלב מאן טעים ליה השתא דאמר רבי יוחנן סכסיון אקפילא ארמאה הכא נמי סכסיון אקפילא ארמאה "דאמר רבא "אמר רבנן בטעמא ואמר רבנן בקפילא. כדתמר רבי יוחנן: אמור בשל בטרוף טעם. "בשלמא "תרומה טעים לה כהן אלא בשר בחלב מאן טעים ליה השתא דאמר רבי יוחנן סכסיון אקפילא ארמאה הכא נמי סכסיון אקפילא ארמאה "דאמר רבא "אמר רבנן בטעמא ואמר רבנן בקפילא ואמר

דבכל מקום שלא תוסרין כדי קליפה תחלה אין לאוש כדי קליפה אחר ואוסר מה שאלו ובפנין זה אסר לאכל אלא כשיעור שמתחלף לפי שאין מקום שאוסר בכל יחד מכדי קליפה והרב רבי אליעזר מגדול ר"ל שהיה שמתחלף לפי שאין מקום בכל אלא בכדי קליפה אחר ואין זה עכשו ושוב עדנו דלא לא מתחלף לא אין לך בשר מוהר לעולם הא קיימא לן דכל הבשר המבלע בשביבה בתלתא יום לא יוציא יין בו מעם מלח יותר ואפילו הם הבשר שבשלה בשביבה אלא מפני הדם שיחזור לתוך הבשר ולא ליצא מעם הדם מכלום אין כלום בו כלל: **שאני** חלב דמפעפע. כלומר שהחלב מתפעפע ומתפשט בכל הבשר: כוליא בחלבה הוה ושריא. מעוש המפעפע קלמת: כיליכת. שקד דעים קטנים באליפס. על בשר: ליטעמיה קפילא. מתוקה מורר טבכים. ותמהתינן ולמאן דאמר לא מתוקה ומורר ולא יחליטנו. שלרבנן לא לדבר לאסור ואחר: טעים לה כהן. שאינו מתוקן ע' הקולף והמתוקה: אמור רבנן בטעמא. בטעמא מקולמת שמעה בטעמו אמר: ואמור רבנן בקפילא. כדתמר רבי יוחנן: אמור בשל בטרוף טעם. "בשלמא "תרומה טעים לה כהן אלא בשר בחלב מאן טעים ליה השתא דאמר רבי יוחנן סכסיון אקפילא ארמאה הכא נמי סכסיון אקפילא ארמאה "דאמר רבא "אמר רבנן בטעמא ואמר רבנן בקפילא ואמר

מפעפע. כלומר שנתרחב ומתפשט בכל כשר: כוליא בחלבה הוה ושריא. מעוש המפעפע קלמת: כיליכת. שקד דעים קטנים באליפס. על בשר: ליטעמיה קפילא. מתוקה מורר טבכים. ותמהתינן ולמאן דאמר לא מתוקה ומורר ולא יחליטנו. שלרבנן לא לדבר לאסור ואחר: טעים לה כהן. שאינו מתוקן ע' הקולף והמתוקה: אמור רבנן בטעמא. בטעמא מקולמת שמעה בטעמו אמר: ואמור רבנן בקפילא. כדתמר רבי יוחנן:

ור' יהודה אבילה כתיבה ביה ורבנן ההיא אבילה דבי איתא ביה ארבעה ותשעה זיתים ואכל חד מזיה. מהיום ודבי יהודה מאשר על כף היריך נפקא ורבנן ההיא מיבעי ליה לכרשמאל דאמר שמאל לא אסרה תורה אלא שעל כף הדרך ור' יהודה הוקך כתיב דכולה ירך ורבנן "ותרא" כבשר בלפת. ותלש כאלו הדרך ור' יהודה הוקך כתיב דכולה ירך ורבנן "ותרא" כבשר בלפת. ותלש כאלו מעם עם. ותמרוה הגיד בלפתות הירך אסור דשתרין הלכה בשמה מעיני ומרוי דבסר מעמרגע דלמ"ד מ"ר קפלון דלמ"ד מ"ר הלכה כמאיר. ולא ליה דמנמלא מלא כל מקום שאכל ממנו מעם מיה: ורבנן ההיא. הירך לתמוהיון אחת דאין אסור בדבר אלא דבר מעמ דבסרי

צמר: **לא** במחלב. פי' בקונטרס וכן קתני לקמן בפ"ק דמס' מעשרות (דף ה:) דאיסור מוסר וכן איסור הקדש מדריסת מן כמוש מחלב הוא כו' כל בעוה"ר אבל לגבי איסור מוסר ואיסור הקדש לא בעינן לאתויי מ"ד דאיסור מוסר לא בעינן לאתויי מ"ד דא

חזקיה אמר הגדילו לאיסור אסור הגדילו בהיתר מותר ורבי יוחנן אמר אפי' הגדילו באיסור מותר אל"ל דבי רישא לרבי זירא לימא חזקיה ור' יוחנן כפלוגתא דר"א ורבנן קמיפלגי דתנן *שאור של חולין ושל תרומה שנפלו לתוך העיסה לא בזה כדי לתרום ולא בזה כדי לתרום ונצטרפו וחמצו ר"א אומר אדר אדרין אני בא ואוכ"א. בין שנפל איסור בתחילה ובין בסוף אינו אסור עד שיהא בו כדי להחמיץ ותסברא והאמר אביי לא שנו אלא שקדם וסילק את האיסור אבל לא קדם וסילק את האיסור אסור חזקיה דאמר כמאן אלא הבא בראיון קמיפלגי לחזקיה לית ליה דאמר רבי יוחנן אית ליה הכי אית ליה לרבי יוחנן דאמר רבי יוחנן והא בעי מינה ר' מרבי יוחנן שני כוסות ארד של חולין וארד של תרומה וזמנן ועירבן זה בזה מהו ולא פשט ליה מעיקרא לא פשט ליה לבסוף פשט ליה אתמר נמי אדר אמר אדר יוחנן ואמרי לה אדר אמר אדר יוחנן ב' כוסות ארד של חולין וארד של תרומה זמנן ועירבן זה בזה דאדאן את ההיתר באילו אינו ואשאר מסרבין עליו ומבטלין אותו: זה הכלל מן במין משהו שלא במינו בטל בטל: ושמואל דאמרי תרוייהו כל איסורין בטלין במשהו שלא במינן בטלין בטל טעם זה הכלל לאחויי מאי לאחויי כל איסורין שבתורה ר' יוחנן ורל"ל ואמרי תרוייהו "כל איסורין שבתורה בין במינן בין שלא במינן בטלין בטל טעם דבר אחר

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(א) ר"ב כ"ב דנמלא לא קניה. ולדידי, מדאיכא לא חדריגן מדמיה נשאים נמלא לא בדברים המתכבדים כגון בחלב דרך בטול מסרה תורה מ"ל נתן לאדם מה שלא לא דבר בטול לא כגון לחמרא לא ודיבר מה שלא לא ודיבר בטול מסרה תורה מ"ל נתן לאדם מה שלא לא ודי

רבינו נסים השוכר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

מתני' יין נסך שנפל לבור כולו אסור. בהנאה רבן שמעון בן גמליאל אומר יטבר כולו לעובר כוכבים. חיץ מדמי יין נסך שבו: **גמ'** אמר רב הלכה כרבן שמעון בן גמליאל חבית בחבית. אבל לא יין ביין ושאל אמר אפילו יין נסך אסור רב נחמן הלכה למעשה יין [נסך יין] ביין אסור חבית בחבית מותר סתם יינם אפי' יין ביין מותר בהנאה כרבן שמעון בן גמליאל דאמר יטבר כולו לעובר כוכבים חיץ מדמי יין נסך שבו ונרמינן נמי בקרקע כל הצלמים הרואה נברא ראיעבדא ליה חבית (א) דסתם יינם בחמרא אתא לקמיה דרב חסרא אמר ליה זיל שקול ארבעה זוזי מרמי רבותא ושדי בנהרא ואידך תשרתי לך בהנאה: **מתני'** *יינו של אבן שופרה עובר כוכבים מנגבה והוא מהרה ושל עין רבי יהודה אומר יגנב וחבמים אומרים יקלוף את הזפת ושל

(א) רש"י ד"ה אמר לו ר"ל אם הוא לא יבטל אם לא יבטל אם לא יבטל אם

מערבי יום טוב

דברי חכמות

(9)

לו דוקא [ד] ואי תימא (קפה) [לבו דבר בריה ולא תלמוד לומר לבהמה] (קפו) כגון שלא יטרוף ברכבו לומר לא יטרוף ברכבו ליטרוף [ד] ול

האיסורים של דבריהם וכן ראו להורות בכלן חוץ מחלת ח"ל בלבד: **גיד** הנשה שנתבשל עם הגידים בזמן שמכירו זורקו ואוכל השאר לפי שאינו אוסר תערובת בפלישתו שאין בגידין בנ"ט עץ הוא אלא שהתורה אסרתו בד"א בגופו של גיד אבל שומנו וקנוקות שבו אוסרים תערובתן עד ס' כשאר האיסורים אעפ"י שהוא בעץ התורה אסרתו ולא לחקל לבטל את גופו בפחות מס' • בד"א כשנטמה או שנתתך אבל בזמן שהוא שלם. בר' הוא ובריה אינה בטילה לעולם כמו שבארנו • חתיכה שיש בה שומנו של גיד שנתבשלו בקדירה עם חתיכות של היתר ויש בהיתר ס' לבטל את האיסור. אם נטל מן ההיתר בעוד שחתיכות האיסור חמה בתוך הקדירה הרי היא חתרת ואוסרת שהרי אם נפלה לקדירה אחרת אוסרת לפיכך צריך ליזהר שלא לישול מן הרותח חתיכו' ההיתר

בענין חתיכה הראויה להתכבד כה בפני האורחין בפני איזה אורח קאמר אי אורח ישראל הא עכלה איתמר והיא נופה אסורה ולא חזיא ליה ומ"ת חתיכה בשר בחלב דאסורה בהנאה דלא חזיא לא לישראל ומ"ת לא בדידה מעיקר שכמוה קאמר כל שכמותה הראויה להתכבד כה בפני קטיל הא דאמרינן דלא הערל חתיכה הטלה שנתערבה במאה חתיכות כלן אסורות חתיכת חטאת שנתערבה במאה עכו"ם מותרות ואמאי מותרת שכמותה ראויה להתכבד בפני האורחין ע"כ ואיכא מאן דהיא דיכמות ספיה מה בחתיכה הראויה להתכבד בפני האורחים כלן אסורים כלן אסורים ודיעלא דתני חתיכת חטאת שנתערבה במאה חתיכות כלן אסורות אפי' מותרות כלן אסורות אפי' בפני האורחין כיון שהן מחמת עלמה ולפיכך עוד כע"ה

עוד שם בחתיכה הראויה להתכבד וכו': **אמר הכותב** כיון שאמר שאינו מבין דברי המחבר מוסב היה לו לשמוק עד שיסיק לתא לבו ויבין ומ"מ מה שכתב אינו לגלוס והיה לו להבין מה שכתב הגה אמר דסיפא היינו אפי' בחתיכה הראויה היא הואיל ואין איסורא מחמת עצמה אפי' אלא אמרו בחתיכה הראויה אלא בחתיכות נבלה אז אל דג פמא וכאותה שאמר במשנת גיד הנשה אבל חתיכה בשר שהוסיפה מקבלה איסור ממקום אחר לא וזה אמר אבל אין הבילון דומה לראיה שהוא הוסב מעיקר הפעם מפני אפין איסורה ממחמת עצמה אלא דבר אחר בכם לה ואין הפעם אלא ממנגם שהבלע אינו דבר חשוב ועיקר דבר איסר אלא מחמת חתיכות אבל זו שאיסורה מחמת טומאה היא עצמה נעשית גוף איסור מחמת הטומאה כמו בחמה שהוסרה שנפרסה לו שנתבלה וזה דבר פשוט ועוד כי מכלל שמעו אפי' שיהה החתיכה אלא שדרכו לימנות כן וזה אינו שהרי ר' יוחנן דאמר הפה אני שוה חתיכה בחתיכות עולה בבר איכם שם מטו' רבי' דקסבר ר' יוחנן דאם שדרכו לימנות שניו ומחיל' איסר אלא שדרכו אלא מכל שדרכו ולרים לקום דאמר כל שדרכו לימנות שניו אפי' חתיכה בחתיכות לא היתה עולה וכמו שמפורש שם ומ"מ אם שדרכו לימנות

וכל שדרכו לימנות הוא ענין אחד וחתיכה הראויה להתכבד בפני האורחים הוא דבר אחר ואף לר' יוחנן דאמר דלא אמרינן כל שדרכו לימנות ואין אנו אוסרין שעכובתה מצד חתיכות זה אינו יש לה חתיכות אחר מצד הראויה להתכבד בפני האורחים מודה הוא שאינו עולה וא"כ אותה חתיכה כיון שראויה להתכבד כה על הרמינו שעם אחר יש לה בעלייתה והוא שם שכחב המחבר ומשמו של הרב בעל התרומות ז"ל דכל חתיכה הראויה לאורחים ישראלים לבמתכבל חשבינן ליה חתיכה וראויה והילכך חתיכה אחת שהוה שנתערבה במאה חתיכות של חולין כולן אסורות שהרי לבמתכבל הוי כולן כחתיכות של חולין וראויות לכל האורחים אבל אם לבמתכבל לא ההא ראויה להתכבד בפני האורחים אינה קרויה ראויה ולפיכך חתיכה אחת שנתערבה במאה חתיכה מאה אסורים אפי' לבמתכבלה אינה ראויה לכל האורחים אינה ראויה אלא לזכרי כהונה בלבד ולפיכך בטלה אפילו בבראתם אינה חתיכה להתכבד בפני האורחים

וזה

את דבריו כך לומר שאלו בלבד ראויין לשנות כאן אבל דבר שבמנין ואיסורי אכילה אינן ראויין לשנותן כאן דבאיסורי אכילה שאוסרין את תערובתן באכילה כיוצא בהן לא מיירי ושאר איסורי הנאה נמי אין ראוי לשנותן באן דכל איסורי הנאה שאינו דבר שבמנין אינו אוסר תערובתן בהנאה אבל דבר שבמנין ואיסורי הנאה אוסרין את תערובתן במה שהן • ולעולם דבר שבמנין אוסר תערובתו באכילה אפי' בשאר האיסורין שאינן אסורין בהנאה • והכי מוכח במסכת תמורה פרק כל האסורין דקא מקשי התם ומאי שנא לענין תערובת קדשים דתני איסורי הנאה ואיסורי אכילה בהדי הדדי דהתם קתני הרובע והנרבע דלאו איסורי הנא' נינהו ואוסרין בכל שהן דאלמא כל איסורין שבמנין עושין תערובתן כיוצא בהן • ותערובת דחולין פסיק ותני איסורי הנאה לחוד ואיסורי אכילה לחוד • פי' דבמתניתין דמיתניא בחולין לא קתני אלא איסורי הנאה • ופריק כי קאי בע"א דבעי לפרושי איסורי דיי"נ פריש נמי כל איסורי הנאה דדמיין ליה הכא משום דבעי לפרושי מוקצה ונעבד אתנן ומחיר מפרש נמי האיסורין לגבי מזבח דדמו להו • אלמא כי קתני הכא איסורי הנאה לאיסורי אכילה שדינן כן שעושין את תערובתן כיוצא בהן בדבר שבמנין וגרסינן נמי התם בע"א בירוש' למה לא תנינן עמהון נבלה א"ר יונה אתינן מתני אלא שאסור בהנאה התיבין הרי חמץ בפסח • ומשנה בפסח יש בו כרת ואלו אין בהן כרת • וכן פסק גם הרמב"ם ז"ל חתיכה שאסורה מצד עצמה כחתיכת נבלה וחתיכת דג טמא וכיוצא אבל חתיכת היתר שקבלה טעם מן האיסור בטלה היא בששים ע"כ למ"ד חענ"נ שהרי האיסור הבלוע אינו דבר חשוב ולא אמרו בדבר חשוב שאינה בטלה כדתנן התם בפרק בתרא דע"א אלא

דבבשר בחלב כל שנתבשלו זה עם זה חזר הכל להיות כגוף אחד של איסור משא"כ בשאר האיסורין • וכן רבותינו הצרפתים ז"ל ועיקר • *ואי זו חתיכה תקרא ראויה להתכבד בפני האורחין • כל שדרכן של בני אדם בפני אורח אחד שהיא חתיכה בינונית שאינה קטנה ולא גדולה יותר מדאי שאלו קטנה אינה חשובה ואין אדם מתכבד בה בפני אורח נכבד • וכן הגדולה עומדת היא להניחה כולה בפני אורח אחד אלא ראוי לבין ותדע לך מדאמרינן התם בפ' התערובות וליבטלו ברובא ומשני משום דבע"ח לא בטלי אלמא שחוטה בדבוותיה יובאיזה אורח א"ת בפני אורח ישראל והלא נבלה אינה ראויה להניח בפני ישראל וא"ת בפני אורח נכרי והלא בשר בחלב בדבר שבמנין אוסר בכל שהוא ואעפ"י שאינה ראויה להתכבד בפני שום אורח שהרי היא אסורה בהנאה וא"ת שלא אמרו אלא כל שכמוה ראויה להתכבד בה בפני האורחין • אכתי תיקשי לן דהא תניא ביבמות פ' חתיכת חטאת טהור' שנתערבה במאה חתיכות של חולין כולן אסורות• חתיכת חטאת שנתערבה במאה חתיכות טהורות כולן מותרות • ואמאי מותרות דהא אף שכמותה ראויה להתכבד בפני האורחין • תירצו בספר התרומות שכל החתיכה שאם תתבטל בתוך ההיתר תהיה ראויה להתכבד בפני האורחים ישראלים חשובה היא זו ואינה בטלה ולפיכך חתיכת בב"ח לכשתתבטל מותרת היא לכל ולפיכך אם חתיכה חשובה היא אינה בטלה ולפיכך חטאת טהורה שנתערבה בחתיכה של חולין כולן אסורות שהרי אם תתבטל ראויה היא להתכבד בפני אורחים ישראלים שהרי חזרה להיות בחולין שנתערבה בהן אבל חתיכת חטאת שנתערבה בחתיכות של חולין כולן מותרת שהרי לכשתתבטל לגבי החתיכות של חטאת טהורה חזרה להיות כחטאת טהורה ואם לזרים ולכל אדם חוץ מזכרי כהונה בלבד ומשום זכרי כהונה בלבד לא חשבינן לה ראויה להתכבד בפני האורחים חתיכה הראויה שאינה בטלה מצד חשיבותה אם לאחר מיכן נחתכו החתיכות וחזרו חתיכות שאינן ראויה חזרו

הלוחם הבלתי מנוצח

הערות הבית: ג' ל' מלוקט: ד' ל' מלוקט: ה' ל' מלוקט: ו' ל' מלוקט: ז' ל' מלוקט: ח' ל' מלוקט: ט' ל' מלוקט: י' ל' מלוקט: יא' ל' מלוקט: יב' ל' מלוקט: יג' ל' מלוקט: יד' ל' מלוקט: טו' ל' מלוקט: טז' ל' מלוקט: יז' ל' מלוקט: יח' ל' מלוקט: יט' ל' מלוקט: כ' ל' מלוקט: כא' ל' מלוקט: כב' ל' מלוקט: כג' ל' מלוקט: כד' ל' מלוקט: כה' ל' מלוקט: כו' ל' מלוקט: כז' ל' מלוקט: כח' ל' מלוקט: כט' ל' מלוקט: ל' ל' מלוקט: לא' ל' מלוקט: לב' ל' מלוקט: לג' ל' מלוקט: לד' ל' מלוקט: לה' ל' מלוקט: לו' ל' מלוקט: לז' ל' מלוקט: לח' ל' מלוקט: לט' ל' מלוקט: מ' ל' מלוקט: מא' ל' מלוקט: מב' ל' מלוקט: מג' ל' מלוקט: מד' ל' מלוקט: מה' ל' מלוקט: מו' ל' מלוקט: מז' ל' מלוקט: מח' ל' מלוקט: מט' ל' מלוקט: נ' ל' מלוקט: נא' ל' מלוקט: נב' ל' מלוקט: נג' ל' מלוקט: נד' ל' מלוקט: נה' ל' מלוקט: נו' ל' מלוקט: נז' ל' מלוקט: נח' ל' מלוקט: נט' ל' מלוקט: ס' ל' מלוקט: סא' ל' מלוקט: סב' ל' מלוקט: סג' ל' מלוקט: סד' ל' מלוקט: סה' ל' מלוקט: סו' ל' מלוקט: סז' ל' מלוקט: סח' ל' מלוקט: סט' ל' מלוקט: ע' ל' מלוקט: עא' ל' מלוקט: עב' ל' מלוקט: עג' ל' מלוקט: עד' ל' מלוקט: עה' ל' מלוקט: עו' ל' מלוקט: עז' ל' מלוקט: עח' ל' מלוקט: עט' ל' מלוקט: פ' ל' מלוקט: פא' ל' מלוקט: פב' ל' מלוקט: פג' ל' מלוקט: פד' ל' מלוקט: פה' ל' מלוקט: פו' ל' מלוקט: פז' ל' מלוקט: פח' ל' מלוקט: פט' ל' מלוקט: צ' ל' מלוקט: צא' ל' מלוקט: צב' ל' מלוקט: צג' ל' מלוקט: צד' ל' מלוקט: צה' ל' מלוקט: צו' ל' מלוקט: צז' ל' מלוקט: צח' ל' מלוקט: צט' ל' מלוקט: ק' ל' מלוקט: קא' ל' מלוקט: קב' ל' מלוקט: קג' ל' מלוקט: קד' ל' מלוקט: קה' ל' מלוקט: קו' ל' מלוקט: קז' ל' מלוקט: קח' ל' מלוקט: קט' ל' מלוקט: ר' ל' מלוקט: רא' ל' מלוקט: רב' ל' מלוקט: רג' ל' מלוקט: רד' ל' מלוקט: רה' ל' מלוקט: רו' ל' מלוקט: רז' ל' מלוקט: רח' ל' מלוקט: רט' ל' מלוקט: ש' ל' מלוקט: שא' ל' מלוקט: שב' ל' מלוקט: שג' ל' מלוקט: שד' ל' מלוקט: שה' ל' מלוקט: שו' ל' מלוקט: שז' ל' מלוקט: שח' ל' מלוקט: שט' ל' מלוקט: ת' ל' מלוקט: תא' ל' מלוקט: תב' ל' מלוקט: תג' ל' מלוקט: תד' ל' מלוקט: תה' ל' מלוקט: תו' ל' מלוקט: תז' ל' מלוקט: תח' ל' מלוקט: תט' ל' מלוקט: תי' ל' מלוקט: תיא' ל' מלוקט: תיב' ל' מלוקט: תיג' ל' מלוקט: תיד' ל' מלוקט: תיה' ל' מלוקט: תיו' ל' מלוקט: תיז' ל' מלוקט: תיח' ל' מלוקט: תיט' ל' מלוקט: תכ' ל' מלוקט: תכא' ל' מלוקט: תכב' ל' מלוקט: תכג' ל' מלוקט: תכד' ל' מלוקט: תכה' ל' מלוקט: תכו' ל' מלוקט: תכז' ל' מלוקט: תכח' ל' מלוקט: תכט' ל' מלוקט: תל' ל' מלוקט: תלא' ל' מלוקט: תלב' ל' מלוקט: תלג' ל' מלוקט: תלד' ל' מלוקט: תלה' ל' מלוקט: תלו' ל' מלוקט: תלז' ל' מלוקט: תלח' ל' מלוקט: תלט' ל' מלוקט: תמ' ל' מלוקט: תמא' ל' מלוקט: תמב' ל' מלוקט: תמג' ל' מלוקט: תמד' ל' מלוקט: תמה' ל' מלוקט: תמו' ל' מלוקט: תמז' ל' מלוקט: תמח' ל' מלוקט: תמט' ל' מלוקט: תנ' ל' מלוקט: תנא' ל' מלוקט: תנב' ל' מלוקט: תנג' ל' מלוקט: תנד' ל' מלוקט: תנה' ל' מלוקט: תנו' ל' מלוקט: תנז' ל' מלוקט: תנח' ל' מלוקט: תנט' ל' מלוקט: תס' ל' מלוקט: תסא' ל' מלוקט: תסב' ל' מלוקט: תסג' ל' מלוקט: תסד' ל' מלוקט: תסה' ל' מלוקט: תסו' ל' מלוקט: תסז' ל' מלוקט: תסח' ל' מלוקט: תסט' ל' מלוקט: תע' ל' מלוקט: תעא' ל' מלוקט: תעב' ל' מלוקט: תעג' ל' מלוקט: תעד' ל' מלוקט: תעה' ל' מלוקט: תעו' ל' מלוקט: תעז' ל' מלוקט: תעח' ל' מלוקט: תעט' ל' מלוקט: תפ' ל' מלוקט: תפא' ל' מלוקט: תפב' ל' מלוקט: תפג' ל' מלוקט: תפד' ל' מלוקט: תפה' ל' מלוקט: תפו' ל' מלוקט: תפז' ל' מלוקט: תפח' ל' מלוקט: תפט' ל' מלוקט: תצ' ל' מלוקט: תצא' ל' מלוקט: תצב' ל' מלוקט: תצג' ל' מלוקט: תצד' ל' מלוקט: תצה' ל' מלוקט: תצו' ל' מלוקט: תצז' ל' מלוקט: תצח' ל' מלוקט: תצט' ל' מלוקט: תק' ל' מלוקט: תקא' ל' מלוקט: תקב' ל' מלוקט: תקג' ל' מלוקט: תקד' ל' מלוקט: תקה' ל' מלוקט: תקו' ל' מלוקט: תקז' ל' מלוקט: תקח' ל' מלוקט: תקט' ל' מלוקט: תר' ל' מלוקט: תרא' ל' מלוקט: תרב' ל' מלוקט: תרג' ל' מלוקט: תרד' ל' מלוקט: תרה' ל' מלוקט: תרו' ל' מלוקט: תרז' ל' מלוקט: תרח' ל' מלוקט: תרט' ל' מלוקט: תש' ל' מלוקט: תשא' ל' מלוקט: תשב' ל' מלוקט: תשג' ל' מלוקט: תשד' ל' מלוקט: תשה' ל' מלוקט: תשו' ל' מלוקט: תשז' ל' מלוקט: תשח' ל' מלוקט: תשט' ל' מלוקט: תת' ל' מלוקט: תתא' ל' מלוקט: תתב' ל' מלוקט: תתג' ל' מלוקט: תתד' ל' מלוקט: תתה' ל' מלוקט: תתו' ל' מלוקט: תתז' ל' מלוקט: תתח' ל' מלוקט: תתט' ל' מלוקט: תתי' ל' מלוקט: תתיא' ל' מלוקט: תתיב' ל' מלוקט: תתיג' ל' מלוקט: תתיד' ל' מלוקט: תתיה' ל' מלוקט: תתיו' ל' מלוקט: תתיז' ל' מלוקט: תתיח' ל' מלוקט: תתיט' ל' מלוקט: תתכ' ל' מלוקט: תתכא' ל' מלוקט: תתכב' ל' מלוקט: תתכג' ל' מלוקט: תתכד' ל' מלוקט: תתכה' ל' מלוקט: תתכו' ל' מלוקט: תתכז' ל' מלוקט: תתכח' ל' מלוקט: תתכט' ל' מלוקט: תתל' ל' מלוקט: תתלא' ל' מלוקט: תתלב' ל' מלוקט: תתלג' ל' מלוקט: תתלד' ל' מלוקט: תתלה' ל' מלוקט: תתלו' ל' מלוקט: תתלז' ל' מלוקט: תתלח' ל' מלוקט: תתלט' ל' מלוקט: תתמ' ל' מלוקט: תתמא' ל' מלוקט: תתמב' ל' מלוקט: תתמג' ל' מלוקט: תתמד' ל' מלוקט: תתמה' ל' מלוקט: תתמו' ל' מלוקט: תתמז' ל' מלוקט: תתמח' ל' מלוקט: תתמט' ל' מלוקט: תתנ' ל' מלוקט: תתנא' ל' מלוקט: תתנב' ל' מלוקט: תתנג' ל' מלוקט: תתנד' ל' מלוקט: תתנה' ל' מלוקט: תתנו' ל' מלוקט: תתנז' ל' מלוקט: תתנח' ל' מלוקט: תתנט' ל' מלוקט: תתס' ל' מלוקט: תתסא' ל' מלוקט: תתסב' ל' מלוקט: תתסג' ל' מלוקט: תתסד' ל' מלוקט: תתסה' ל' מלוקט: תתסו' ל' מלוקט: תתסז' ל' מלוקט: תתסח' ל' מלוקט: תתסט' ל' מלוקט: תתע' ל' מלוקט: תתעא' ל' מלוקט: תתעב' ל' מלוקט: תתעג' ל' מלוקט: תתעד' ל' מלוקט: תתעה' ל' מלוקט: תתעו' ל' מלוקט: תתעז' ל' מלוקט: תתעח' ל' מלוקט: תתעט' ל' מלוקט: תתפ' ל' מלוקט: תתפא' ל' מלוקט: תתפב' ל' מלוקט: תתפג' ל' מלוקט: תתפד' ל' מלוקט: תתפה' ל' מלוקט: תתפו' ל' מלוקט: תתפז' ל' מלוקט: תתפח' ל' מלוקט: תתפט' ל' מלוקט: תתצ' ל' מלוקט: תתצא' ל' מלוקט: תתצב' ל' מלוקט: תתצג' ל' מלוקט: תתצד' ל' מלוקט: תתצה' ל' מלוקט: תתצו' ל' מלוקט: תתצז' ל' מלוקט: תתצח' ל' מלוקט: תתצט' ל' מלוקט: תתק' ל' מלוקט: תתקא' ל' מלוקט: תתקב' ל' מלוקט: תתקג' ל' מלוקט: תתקד' ל' מלוקט: תתקה' ל' מלוקט: תתקו' ל' מלוקט: תתקז' ל' מלוקט: תתקח' ל' מלוקט: תתקט' ל' מלוקט: תתר' ל' מלוקט: תתרא' ל' מלוקט: תתרב' ל' מלוקט: תתרג' ל' מלוקט: תתרד' ל' מלוקט: תתרה' ל' מלוקט: תתרו' ל' מלוקט: תתרז' ל' מלוקט: תתרח' ל' מלוקט: תתרט' ל' מלוקט: תתש' ל' מלוקט: תתשא' ל' מלוקט: תתשב' ל' מלוקט: תתשג' ל' מלוקט: תתשד' ל' מלוקט: תתשה' ל' מלוקט: תתשו' ל' מלוקט: תתשז' ל' מלוקט: תתשח' ל' מלוקט: תת

בכל ענין רק שיהא מעת לעת מזמן בישול האיסור) וכן הדעת נוטה, ודנים ז) שעלו בסערה (חולין דף קי"א ר"מ שם פ"ט טור י"ד צה תמצא מחלוקת בדין זה) של בשר מותרין לאכול בכותח, ונהגו רבותינו דהוא הדין נתבשלו ח) צנון שחתכו בסכין של בשר אסור לאכול בכותח לפי שהשמנונית על הסכין ומיהו אם שמו הצנון בקדרה אינו אוסר אלא לפי השבון שמנוני' הכלוע אבל חתכו בסכין של נוים צריך ס' מכל הצנון ואפי' אינו בן יומו דסתם סכין יש בו נדבק שמנונית אם לא מורק בכונה או נעצה עשר פעמים בקרקע ובסיק חתם (דף קי"ב) דוקא צנון אבל קישואים גריר לבי פסקי' ואכיל אבל לפת מותר לגמרי (ש"ע צ"ו והיכא שמות' צריך הדחה) ועוד אם חתך לפת קודם חתיכת הצנון מותר ט) (ש"ע בין כל חתיכת צנון לצנון צריך לחתוך לפת) ואמר רב נחמן (שם כל המוציא טור י"ד סימן צ"ה) אסור להניח כד של כותח אצל כד של מלח אבל אצל חומץ מותר וכן כד של בשר אצל כותח מותר לפי שהעולם נזהרים. (ש"ע טוב ליזהר לכתחילה במקום שאינו צריך) ופת (פסחים דף ע"ו טור י"ד סי' צ"ו ועיין שם) שאפאה עם בשר צלי בתנור רש"י פסק דמות' לאוכלו בכותח ור"ת לחומר' (עיין בתו' דעכו"ם דף ס"ו) דאסור לאוכלו בכותח. וגם יש אומרים דאפי' צלה בשר עם דג אסור לאכלו משום דקשה לד"א (פירוש צרעת) ודוק' בתנור קטן בעין שלהם אבל בתנורים גדולים בעין שלנו אין להקפיד, ופירשו לי רבותי המחזיק י"ב עשרונים של מצוה זהו תנור גדול (ש"ע ק"ח ונוהגין להחמיר לכתחלה אפילו בתנור גדול והוא פתוח קצת ובדיעבד מותר אפילו בתנור קטן ואם הוא סתום לגמרי מותר בדיעבד במקום הפסד) ואין (פסחים דף ל' טור י"ד סימן צ"ז) לשין העיסה בחלב ואם לש כל הפת אסורה מפני הרגל עבירה, ומסיק (שם דף ל"ז) רב ענן כעין הורא שרי (פירוש ללוש מעט (ש"ע כדי אכילה בבת אחת או ששינה צורת הפת שתהא נכרת שלא יאכל

שנא זה מזה דגבי בליעת האיסור חשבינן כולה חתיכה כבליעה עצמה וגבי בליעה היתר דבשר בחלב לא חשבינן כולה חתיכה כבלועה עצמה ויש לומר דטעם' דבליעת איסור היינו משום דאפשר לסוחטו אסור פירוש שאם היה יכול לסחוט האיסור הנבלע חוץ מן החתיכה שלא היה נשאר בו טעם איסור כלל מכל מקום אסורה החתיכה לעולם כיון שחל עליה שם איסור שעה אחת וזה הטעם לא שייך גבי בליעת היתר עכ"ל.

ז) אמרו ר"י והר"מ שאם דש כותח שקורין שחש"א במכחש של בשר דמות' לאכלה בחלב ואף על גב דאמרינן דבית להרוסת ברותח מכל מקו' קים' לן כפירושא דלאו דוקא עלו דה"ה אם נתבשלו ח) ודוקא שנתבשלו כמים (ש"ע לא חילק) אבל נצלו לא ואפילו עלו או נתבשלו דוקא דיעבד אבל לכתחילה אסור להעלותם או לבשלם בכלי של בשר כדי לאכלם בכותח כדפי' לעיל בהלכות הנעלה. ומכאן מתיר רבינו בדוק קערות של בשר בני יומן שהודהו במחבת חלבת שאינה בת יומה אפילו בכלי ראשון אפילו המים הוהחין או איסכא קערות של חלב במחבת של בשר אבל אם שניהם בני יומן לא. עכ"ל ט) צנון שחתכו

סמ"ק - ספר מצות קטן - רבינו יצחק מקורבץ בעל הגאונים

בה בשר מותר) כעין של שור) וקיבה של נבילה או של טריפה ושל נוים מותרת אם לא נמלח' בעור ואם נמלחה בעור אפילו של ישראל אסורה (ש"ע פ"ז ע"ש חילוק דין זה) ואם שהתה יום אחד בעור אסורה אפי' בלא מליחה שהשהייה מבלעתה כבישול וכשירה שינקה מן הטריפה החלב צלול אסור והקרוש מותר, (ש"ע פ"א ולכתחילה אסור).

ריב דין ביטול דבר יבש (רמב"ם פרק יז דמאכלות טור י"ד סימן קי"ז סמ"ג לאוין סמ"א).

בריה שנתערבה אינה בטלה, וכן חתיכה הראויה להתכבד ודבר שדרכו לימנות (נד הנשה דף צ"ז ביצה ג' והתערובת דף ע"ב ובמות דף פ"א וע"ש בתוספות) לעיכם פלוגתא דר"מ ורבנן דר' מאיר אומר לא בטיל וחכמים אומרים בטל חוץ מששה דברים, ולדברי רבי עקיבא שבעה ואלו הן אגוזי סרך, ורמוני בארן, וחביות סתומה, וקולחי הרדין, וקולחי כרוב דלעת יונית, ורבי עקיבא מוסיף אף ככרות של בעל הבית, ומספקא לן הלכה כמאן כי אף על גב דיהיד ורבים הלכה כרבים מימ כיון דבכמה מקומות מייתי הגיהא למאן דאמר את שדרכו למנות שנינו, והתיא סלונתא ליתא כי אם לרבי מאיר משמע דהלכה כרבי מאיר, ונם ממילתא דר' מאיר מספקא לן אי את שדרכו למנות שנינו כר' יוחנן או כל שדרכו למנות כריש לקיש, ונראה דהלכה כרבי יוחנן דאמר את שדרכו למנות שנינו (חולין דף ק' רמב"ם שם סמ"ג לאוין קל"ט ופל"א טור י"ד סימן קי"ו וקי"א).

ד ודין חתיכה הראויה להתכבד ר"ל כמו שהיא עתה, אך אם בהמה עם הצמר או עוף עם הנוצה אין זה ראויה להתכבד ובטלים ח) אך אם אין מחוסר רק

בסכין וכו' פי' רבי ברוך דאפילו אם הסכין אינו בן יומו כדאמרי' בעכום נבי חילתית ולפי זה משמע אפילו בלא שמנונית בעין דאי בשמנונית בעין פשיטא דכך יש לשאינו בן יומו כמו לבן יומו ובפנים פירוש דוקא כשיש שמנונית בעין מ"הו מסתמא יש לישב לכל הפירושים דסתם סכין יש שמנוני' נדבק עליו ועוד פי' ר' בריך שימי' ובצלי' ובכשים יש להם דין צנון והלחית ומ"הו הר' יחיאל אומר אין לך אלא מה שאמרו חכמים דוקא צנון והלחית והביא ראיה מפ"ק נד הנשה דאמרינן אין לך נותן טעם באיסור יותר מבצל וקפלוט אלמא מדמי בצל וקפלוט לשאר איסורין כן הרבה גדולים שוים בזה יכודים לו עכ"ל (ש"ע צ"ו ואין הלוק בין צנין לשאר דברים החריפים כנין בצלים וכיוצא בו ובין סכין של בשר או של נוי ובין מקונח ואינו מקונח דלכתחילה כולם אסורין ובדיעבד בנון אם בשלו בחלב ולא הכו דק דק צריך לשער ס' נגד כדי נטילה).

ריד ח) ואף על גב דלאחר מכאן מסרים חנוצה והעור מ"מ כיון דבחתלה התערובת נתבטלו שוב אין הוזרין וגיעורין ומהאי טעמא נמי שרי לבשל הכל יחד וראיה מפרק התערובת (דף ע"ג ע"ב) דפריך תלמידא אלא מעתה מניסא הנ דאסר ליה. וכדפי' שם בשיטה ואח האיך התרנגולת בטילה בנוצתה נהי דמשום

ביעיל שפיר מתקרי מתכבד, והני מעים אמרי בנדרים (דף נ"ד) לאו בני מיכל נינהו ודאביל להו לאו בר אינש אם כן אינם ראוים להתכבד ג) וכל אלו שאמרנו שבטלים מן הדין אין צריך לזרוק אחד מהם אך נהגו העולם לזרוק אחד שלא כדין דהא אמרינן בכל דבר אין צריך להרים חוץ מתרומה מסני גזל השבט. (ירושלמי דערלה ס"א ר"מ שם פס"ד. טור י"ד סי' שכ"ב) ואפי' נתבשלו כולם יחד אפי' הרוטב מותר מן הדין אחר שבבר נתבטל (ש"ע במקום הפסד יש להתיר היכא שנודע התערובות קודם שנתבשלו ביחד ובלאו הכי אסור הכל) וכל אלו שאמרנו שאין בטלים י"א אפילו הם ספק איסור כדאמרינן (ביצה דף נ' וע"ש בתוספת) בביצה ספיקה אסור, נתערבו באלף כולם אסורות ג) ואף על גב דקיימא לן דספק ספיקא מותר אפילו באיסור דאורייתא, הכא כיון דאין הספק מענין אחד לא שרינן, ולא היא דבמסכת תרומות מוכח דשרי ד) ותשע חנויות (כתובות ט"ו חולין צ"ה רמב"ם שם פ"ה טור י"ד סימן ק") כולן מוכרות בשר שחוטה ואחת מוכרת בשר נבילה ולקח ואינו יודע מאי הוא ספיקו אסור, דכל קבוע כמחצה על מחצה דמי

כבוד ליכא מ"מ איכא משום דבר שבמנין, וי"ל דהא פסקינן הלכה כר' יוחנן דאמר את שדרכן למנות לעולם דוקא אין בפיל וחרנגולא אין דרכה למנות לעולם דאפילו בהמה גסה לא השיב הלמודא את שדרכו למנות לעולם מדפרי' הלמודא נבי שור הנסקל הניחא למאן דאמר זכו' פ' התעיבות ומהא' טעמא ביצה טריפה בטלה אך ביצה הנולדה ביום טוב אפילו ספיקה אינו בטילה משום דהוי דבר שיש לו מתירין כדאיתא בפ"ק ד"ש וכבש שלם לאחר הפשטה או דבר שלם צריך עיון לענין בטול עכ"ל (ש"ע אינו בטל) ג) ומכאן הורה ר"י על קורקבן של תרנגול טריפה שנתערב עם קורקבני כשרים שהוא בטל ברוב ונראה דהוא הדין לענין שאר בני מעים עכ"ל, ג) ומכאן הורה רבינו יב"א על דגלים של ספק טרפה שנתערבו ברגלים של היתר שאינם בטלים ברוב, והיא נופה קשיא דהא אפילו דוראי טרפ' היה להם להתבטל לפי מא דאסיקנא הלכה כר' יוחנן דאמר את שדרכו למנות שינו, ושמא משום הששא דכיבור נגעו בה, דמסתמי רגל של בהמ' נסה עשו להתכבד, ושל דקה נמי אפי' אם תרצה לומר דאינו עשוי להתכבד מ"מ לא פלוג רבנן, ואם לא הסירו דטלפים צריך עיון עכ"ל, עוד אמר מורי הרפ"ש כי דבינו ברוך פ' ובן בפנים דהיכא שאיסור חשוב שלא להתבטל, דאין להתירו ואפי' בספק ספיקה, ופי' בפני' הטעם לפי שאין שתי הספקות מענין אחד, אבל י"מ דטעמא דספק ספיקה מותר היינו משום דאיכא למהלי ברובא דהיתר, וא"כ כי היכי דאיסור שיש בו חשיבות אינו בטל ברוב כמו כן לא יהיה מותר ע"י ספק ספיקא דהו נמי טעמא משום דאיכא למהלי ברובה דהיתר ומיהו הא ליתא דמעשר שני יוכיח דאינו בטל ברוב כדאיתא בפרק הזהב וא"ר היכא דאיכא למהלי ברובא דהתירא שרינן כדמוכח בהחיא דמעות שנמצאו לפני סוחרי בהמה וכו' דקאמר דבהר הבית חולין משום דמלינן ברובא דשהא וכן בירושלים בשאר מות השנה עכ"ל. ד) ונכון להחמיר כי גם בספק דבינו ברוך סימן ע"ו פסק להחמיר עכ"ל,

מן ההוראה ה) ובנמצא הלך אחר הרוב ולא נהרינן שמא יקח מן הקבוע של איסור אחרי שהוא מבורר (ש"ע זהו דין הור' אבל חכמים אסרוהו אע"פ שכל השוחטים והמוכרים ישראל) אך אם בא הגוי ונטל לפנינו הוי כלוקח ואם שלא בפנינו הוי כנמצא, ובעלי חיים אמרינן בזבחים (דף ע"ג) דהוי קבוע ונזרינן שמא יקח מן הקבוע אחרי שאינו מבורר (ש"ע אם נתפרשו כולן ביחד ולא נשארו במקומן ובשעת עקירתן פירשו קצתן אוהן שפרשו אז מותרין רק שנים האחרונים אסורין) והיינו דוקא באיסורי הנאה או בשביל חומר קדשים.

רטו רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פ"י סמ"ג לאוין סימן קמ"ו י"ד סימן רצ"ד.

שלא לאכול ערלה דכתיב (ויקרא י"ט) שלש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל ובזמן הזה (קדושין דף ל"ז) הלכה למשה מסיני הוא דודאי אסור, והספק מותר, ואחד (ר"ה דף ט') הנוטע ואחד המבריך ואחד המרכי' חייב בערלה (ש"ע מבריך ומרכיב בה"ל אינו חייב בערלה) וגם בשל גוים ואם הגוי (יבמות דף קכ"ב) אומר שהסירות של ערלה הם אינו נאמן שלא נתכוין אלא להשביח מקחו, והנוטע לפיג ולקורות פטור מן הערלה, ושל"י פי' בפי' הומש וערלתם ערלתו פירש ואטמתם אטומתו, והא אטום וסתום מליהנות ממנו, שלש שנים יהיה לכם ערלים מאימתי מונה לו משעת נטיעתו וכול אם הצניע עד לאחר שתי שנים יהא מותר ה"ל יהיה בחייתו והא.

רטו רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פ"ט סמ"ג לאוין סימן קמ"ה ור"פ טור י"ד סימן רצ"ו.

שלא לאכול כלאי הכרם דכתיב (דברים כ"ב) פן תקדש המלאה,

ה) וכי אמרינן דכל קבוע כמחצה על מחצה דמי ה"מ כשהאיסור הקבוע מבורר אבל בתערובת לא דאם כן לא תמצא איסור בטל ברוב ומיהו לענין תערוב' בעלי חיים דחשיבי ולא בטלי אמרינן בזבחים דחשיב קבוע מדרבנן אעפ"י שאינו מבורר ואפי' היכא דפי' נהרינן שמא יקח מן הקבוע מאחר שאין האיסור מבורר כדמוכח בזבחים פ' התערובת, על העדר שלקח הזאב או הארי אחת מהן והחזירה ונתערבה יש רוצים להתיר כל אחת ואחת לבדה משום ספק ספיקא שמא אינה זו שלקח הארי או הזאב ואם תמצא לומר זו היא שמא ביד שמא בשן ואין דרים בשן אבל אין להתיר משום ביטול ברוב דהא בעלי חיים חשיבי ולא בטלי ולכא למימר נמי נכבישנהו כי היכי דנוידי ונימא כל דפריש מרובא קא פריש דהא איכא למגזר שמא יקח מן הקבוע כי ההיא דזבחים פרק התערובות ומיהו בפנים פירש דוקא בקדשים או באיסור הנאה החמירו למגזר שמא יקח מן הקבוע אבל לא בעלמא ומיהו קצת קשה דהא מדמי לענין דין דאיסור ברוביה איתיה, חכית של תרומה להנהו מבעת דלעיל דהוי איסור הנאה אף על גב דתרומה טותרת בהנאה אלמא לא שנא וגם דברי המתירין מטעם ספק ספיקא

ג) ויש מפרשים דווקא לפני בני אדם ובמקום כתב דים לא נטיה בכסים וכמו שכתבתי לדעת ריבינו דבא מבכפים בדבר לסמוך אלא לאכול אדם אחד ונראה שהרי לא נטיה לא בפיון לדודי שמים אלא מודרבנן שהרי הוא סמר דרשים אלא לאכול לני בני אדם בקרובים אחת אחר לאכילה לני בני אדם דקיימל מעיב דאוריתא מעיב דלדודי מעיב בדבר לא לא נזכרים לומר מעלם ובגלא בם כיון דלא בפי לעומר מספיקור נעשה שכן בני בלוות ריש סיר אמר מדאסרינ לאדם אחד ווראלה דעבל לומר מעיב דקיימל דאין ערוך לבטלנים ריש דיקר לבטלנך אחת (כגם קמגם כי הריל כרים ובאל בני ווגם שמר כיב סי' ריא דמן הרין לא אבבנים ומפרשי בני ערוך לבטיר אחת מסן לאלום בו בקיים ריש לבטלנים ריש דיקר לבטלנך אחת (כגם קמגם כי הריל שמרבר ובאל מבריים) דיקר ליא) שבכר ולבנו המוגם לאוק ד דאמרינן אחת בני אדם בני אדם בני אדם

(כ) והתיר ר"ת דאמ"ל ולא נמלא טעמם כי כבר נתנוהו כיב מסריל (סגס קפגס סבו נסגנן כיב מסריל) ברגשותו כוף ס' ליפור וסיתר תרגולת בעלתה נסגנן לבעל המ"ל בלוגא וכתב פור דגם כבגס עגם בבל ברוב סריל יוגס כ' בספר כיס פרי כיב [א] דרגלים עגם נמרבו לספור הספר וסמלפים מפליגים פינן בעגלן) וכן ולפס ברגלים עגם נמרבו לכסיל סגסבר מפלגים וכן רגלים של בוחג פ"ג דמגיבו עפי מרגלים על בגסגס דקס סבן כתגוס ופון רגל ליגבו ויקרו לפיבלגבו אינ סם לא סמרבו פדיון לסיר פורן מפלגסן כמו ברגולין. דמי כולגו לתרגולת בעלתה אבל מחיבס עגם נמלחה ורגלים סבורר פגרן ופירן פ"ג עגם כמו מלפיגן אפבר לקולקן כולן ועגם חביב ממוגר מפגס כולו סבו. וכן כבר לו בוחג פלומה ומחיבס מיס בכל סבו נסגיגס דגם נסגיגס (ס) וכן מפגמ מלגסן אמריי דגם לחלק בגמרי פגסיב.

ג) וכן ממלק בגמרק דיגד מסרקיי ז"ל.

ג) דהואיל ולא נימלה נצרתה לאסור לגס כל דבר שרגלו לחקבו בגמרן שרגלו לגמרי לגמרי לגמרי

(פי' ולפ"ז לא נמנעו וקיל שי"ל) כי ראויה להתכבד ויש נוהגין כשהאיסור בטל ברוב ו] להשליך האחר והשאר מותר והה אינו צריך (ר"ל חב"ם לוים נרוכין) ואעיג דתנן במס' ערלה (פיב דף פ') האה תרומה שנתערבה במאה מאה חולין בטל

מבונות ועטרת שלמה

גרוסרל ומוטין ממנו עמטוים קיגמל לנמה ומוב מאוד כמבר ממה בגדרוב במקום מולדמי מוכלין לומו) אמוי מכריל ולף במקומיט לין רגילין לסיר ממנו סמומן ומהקיג לומו ברוכב וכוי מכריל לף סבני מטיים לוים קרוין מכריל כבל לגב שומן מטיב. גם מיגיט רוקוה שבוא דבר כרבוי לבחבבד ומביב מאוד. וכרמבי"ם כמב סבל לפי סמקום ולפי סימן כמו בכמב לקמן ומיש שמעיון מבלי כגם בגיים מוד שומן של לוחה שלא סוסבסה כלל לבלבל אלא לחבבב לחמיבות קמיקה ולבחיב לוחם לשומן דלא נקרא מכריל ולא כמביב רביוו ונגב שבר כיב מי כיב בחוב בטילה דבוי מכריל לפני לוגים. ומטולם לא שמעו זה וכיב שלא רמיוו לחבבב בקמיקה ווחר חומא בלבם כחב בבם מכריל מולין דבוי מכריל בבטיל בלעבה לא כוי מכריל ואיב בטלא ופלא (כן בכי חיה כלל מי זה ד') כלא בגם שלם ולוחה שלמה שלמו מומבין מכריל ולא קדוגין בגם בוגה גדולה מטיבור בשין רבוים לבגים כך לפני מורגים כמו שמוגרים מקלה מגרגים שלא מבום דלמיגין לין זה מבוסר מבבם גדול. וכוי כלגו מחבר. ואיב בכא בבטוא נחבר מודב דלוגב חבוגב מכריל. איב מבחה לר מבר בגור לוחה בבלוגוה נחבגב רבוי להבבב ובלוחה גוחא בבסיא נבבבם לבי בבבבר בוי לחבבבב ומיש לא מלבני לבי לבבבר לבי לבבבר בוי מבוגב לבוי בבבבר בו

ה וכן מבטלים טולא וטומה לריך סי׳ בסיטר כך כיש בטבטמ בטקלה סמרי דבינו מבל במקלאה כמב וכן מין בבמ״מ לריך מ׳ בסיטר אפי׳ בדבר יבש [סוף כביו נפנים סבמרים ד״ו] ולבמוגה י׳ שבטומה דבמיה כולם שיש בטבטמ כמתיות דלפי בטבטמ כמי מקבה לך ממסיב דבינו לעיל בוס בבלבות מי׳ ליש לבל מבטלים בין בדבר לה בין בדבר יבש לם סיש דמוי לבחבבל בם לפני בלומרים לעולם בעל בם׳ ולא בעמים כי ודיב ליל בבא מבמ דבמיה וטומה כי נבי מבטלים לה לפי דמה דבינו לעולם לריך מ׳ לפי בדבר יבש שלוט ניטול ומיבו קלה יש לרמות ולים. א]

מבונות ומטרת שלמה

ונודע שבטרובות קודם ביטול מרי אמרי לבהמלה לבטלם לדמה ד׳ מסם ובדומבד ליל מ׳ נגד בטומות לדיס וקיל.

מ] ניל דוקא דידמינן כמס סוס בטמיטו. אבל בא ידמינן כמס סוס בטמיטו לריכין לטמר טיטור כנגד כל

ס״ס בטמיטו לא לריכין לטמר טיטור כנגד כל בטבטים בין מבטלים בלריכין

בטמיטה. וכן בל בטבא דלריכין בטיטור כנגד בטמס בנין מבטלים בלריכין

אע״פ לטמר נגד נמינה בטמס דלא בטמ מ׳ אלא נגד בטמיטו אבל לא בטבטים

בל דבר בטמ בטמרוגן נגד בולו וכן בטבא בטמרבלים בלומלס מ״ם טבל לטמר לפי אמר בלומלס לטמר לטמר ולטמר

ולטמר לפי אלא טבל לטמר ולטמר לטמר לטמר ל

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

הלכות תפילין

[illegible]

[illegible]

[illegible]

באר הגולה

ה שם בפקקין:
ו שם וכ"כ הרשב"ם בת"ה והכ"ן ז"ל:
ז טור בשם תנין הרמ"ם:
ח ב"י בשם מגה כתוב ולו"ם:
ט עוד נקומן ק"י וסמ"ג לגוון קמ"ח בשם הר"ר יהודה:

גליון מהרש"א

ה מלבד תרנגולת בנוצתה. מיהו אם לא נודע התערובות עד אחר הסרת הנוצות כתב בפרי מגדים דצ"ע להתיר גם בהפ"מ (עפ"י הרמ"א ושי"ך סוף סי' (ק"י) [ק"ט] דבעי דוקא נודע) ועי' פלתי בגליון ש"ך סימן ק"י ס"ק י"ב:
ו קורקבן וכן שאר. עי' ש"ך סימן ק"ג סק"ב:

הגהות והערות

ז*) בשם מהר"ל והוא בחשובות מהר"ל החדשות סי' עב:
ח) בספר בכור שור הקשה על המהרש"ל מהא דאי' בשבת דף קח בכנפיו להכשיר את העור, ולפי דברין פשיטא דאין מפשטין את העור דהקריבהו נא לפחתך, ואין מזה הכרע דהא מקריבין צמר שבראשי כבשים כדאי' בזבחים דף פה, אף דלענין ראו' להתכבד לא מיקרי ראוי להתכבד כמ"ש בס"ג בהגה"ה, גם אי ס"ד דס"ל עולה שהקריבו במדבר אינה טעונה הפשט וניתוח. (ספר היקר):
ט) עיין במנ"י כלל מ אות ו דגם הרמ"א ס"ל דכבש בעורו ותרנגולת בנוצתה בטלה ולא הוי דבר שבמנין, ומ"ש בסי' קי' ברמ"א ס"ב דבעלי חיים גדולים הוי חשובים, מיירי לאחר שהופשט העור, ובת"ח כתב כן על כבש ואות שלמה, אבל בכבש בעורו ותרנגולת בנוצתה לא עלה על דעתו להורות כן, (פרמ"ג, אמרי ברוך), (וע"ע במנ"י כלל מב אות יג):
י*) חביאם הב"י רסי' קי:

באר הגולה

תיקון גדול כ"כ לא הוי, נמי דבר שבמנין והכי מוכח להמ"ל ממרדכי פ"ק דביצה (סי' תתמו) ע"ש וכ"כ לעת הב"ח ללא כתב"ם כלל מי ר"ג שכתב לתף לבטלה מכח הה"ל לא בטלה מכח (ז) מלבד תרנגולת בנוצתה. לפי שהיא מחוסר מעשה גדול ועליון לא נטלו מעשה המעיים ולא נפתח הבטן לין זה מעוד מחוסר מעשה ולא בטל ולכך שלא הופשט מעורו פשיטות לבטיל ק"ו מטולות התרנגולת. וכ"כ רש"ל. (וש"ם מולין פ"ז סי' נ"ג): (ז) אבל אם כבר נחרכו. אף על פי שלא ניטלו עלפיהן לפשר לקולקן ולא הסיר מחוסר מעשה גדול:

(ח) ראש של עופות. כתב רש"ל פי' גיל הבשר קימון כ"ג. להרמ"ם של נהמה לא הסיר רק לשם של עגל וכ"ש לשון של שור לחסיר שהרי מבריהם כיבד את האלהים בשלם לשונות: (ט) שומן הכנתא כו'. כתב רש"ל שם בסי' הכ"ל להלה לכנתא של עגל הסיר אע"פ שאלה בני מעיים לא הסיר וכבר כתב הטולמן עכוד ריש סי' ק"י דהכל לפי המקום והזמן וניטלו הללה לכנתא של עגל הסור:

(י) אבל עור שומן כו'. בלוקור והיתר האלוה שם (כלל ה' לין כ"ג) בגליון מבוא ד"ן לשם כתבר העור של לוח לגלעות בטל הסיבותו ותמה רש"ל שם כיון שאם נתבה לוגה הסונה מחיה לל תהא הסונה בטלותה כו' (ז) וגם לע"ל ופלא לנוגנים עינוגו רוחות שמבכדין בכל תקום בלוחן המתיכות המעוגמות בפני אבשים הסיבים ע"פ ולאי הוה המיכה הרלוה להתבבד אפילו בנחתבה הנלאה מס"ה לא הבינו רמ"ל בס"ע וכל"ת מילוק זה מע"פ שבח"ת (כלל מ' ין ל) הביאו לאו עיקר הוא כן ואין להקל בזה כן כלע"ל: (יא) קורקבן כו'. כתב רש"ל בפ' גיל הבשר קימון כ' ח"ל אבן נלאה לי שבבוד מקומות שראיתי שהקורקבן של לוח הסיב לאוי לאתבבד ומאחר שכתב הרמב"ם שהכל תלוי לפי הסנגולת לא הוה לאוי לאתבבד לוח הסיב. ולא בטיל ע"כ. משמע דשל סי' ע"ב) בשם מוהר"ל טעבל מילוק זה ועיין מ"ש סי' ע"ה (ס"ק ל) לדוקא לענין זה הוה קורקבן בכלל מעשים בלבני הטור. כתב רש"ל שם (מולין פ"ז סי' נ"ג) ח"ל אבן מבמי הרלוקא הוה על בשר לוח שעל הבזה שקורין ביליק"ר לוע"פ שהופשטה הלוח לעע"כ נקרא הבילי"ר לאוי לבבד ולו נלאה לשלא כלין הוה לע"פ שהאמת מעטו בטל הסיבותה וכן כאן בטל הסיבותה מאחר שהופשט הלוח ומיטל תפחתה בטל ממנה הסיבותה (ח) וקלת לוחה לבבד הראשונה אלא שי"ל דשור הנסקל שאני שהוא מחוסר תיקון גדול: (יד) וכן רגלי כו'. עב"ב פ"ג ב' במתני':

(ט) יב) ה שומן (יא) הכנתא אינו ראוי להתכבד (יב) (אבל עור (יב) שותן לוח מקרי. ולוח להתכבד ולאו בטל) (שם) ל

ד ד

(יא) יד) [שם] ע' קורקבן וכן (יג) (ו) שאר בני לאוכלה לעיקר כיבוד בעור הלוחה לאחר שהיכות לנוגנים עינוגו רוחות שמבכדין בכל תקום בלוחן המתיכות המעוגמות בפני אבשים הסיבים ע"פ ולאי הוה המיכה הרלוה להתבבד אפילו בנחתבה הנלאה מס"ה לא הבינו רמ"ל בס"ע וכל"ת מילוק זה מע"פ שבח"ת (כלל מ' ין ל) הביאו לאו עיקר הוא כן ואין להקל בזה כן כלע"ל: (יא) קורקבן כו'. כתב רש"ל בפ' גיל הבשר קימון כ' ח"ל אבן נלאה לי שבבוד מקומות שראיתי שהקורקבן של לוח הסיב לאוי לאתבבד ומאחר שכתב הרמב"ם שהכל תלוי לפי הסנגולת לא הוה לאוי לאתבבד לוח הסיב. ולא בטיל ע"כ. משמע דשל סי' ע"ב) בשם מוהר"ל טעבל מילוק זה ועיין מ"ש סי' ע"ה (ס"ק ל) לדוקא לענין זה הוה קורקבן בכלל מעשים בלבני הטור. כתב רש"ל בשם (מולין פ"ז סי' נ"ג) ח"ל אבן מבמי הרלוקא הוה על בשר לוח שעל הבזה שקורין ביליק"ר לוע"פ שהופשטה הלוח לעע"כ נקרא הבילי"ר לאוי לבבד ולו נלאה לשלא כלין הוה לע"פ שהאמת מעטו בטל הסיבותה וכן כאן בטל הסיבותה מאחר שהופשט הלוח ומיטל תפחתה בטל ממנה הסיבותה (ח) וקלת לוחה לבבד הראשונה אלא שי"ל דשור הנסקל שאני שהוא מחוסר תיקון גדול: (יד) וכן רגלי כו'. עב"ב פ"ג ב' במתני':

באחרות בטלה שהרי אינה ראויה (ו) להתכבד לפני האורחים כמות שהיא ח) (יא) (ה) ואף על פי שאחר שנתערבה (ז) הסירו הנוצה ה וכן לא חשיבה ראויה להתכבד אלא אם כן היא מבושלת ט) ו וכן כבש (ח) שלם או חתיכה גדולה יותר מדאי לא חשיבה ראויה להתכבד שאין דרך ליתן לפני האורח כבש שלם או חתיכה גדולה יותר מדאי (ח) (יב) ז ויש חולקים בכל זה:

הגה (יג) וכן כוהנין (ו) י) ה מלבד תרנגולת (ט) בנותתה למחוסרת מעשה גדול דכוהנין בה שהיא בטילה (טור בשם י"ת ל) וכן רגלים לו ולשם שלא נתרכן משערן (ז) אבל אם כבר נתרכן חשיבי חתיכה הרחויה להתכבד אפילו לא נתלמו עדיין ואפילו בכבש שלם אינו בטל (בהגהות ש"ל): מיהו רגלים של עופות יא) מלבד רגלי (י) לוח (יד) וכן רגלי בהמה לקה בתלכות אלו לא חשיבי כלל ובטלים (ח) ולשם של עופות אינו חשוב ובטל (אחרי לכל כ"ה) ל

ד ד

(ט) יב) ה שומן (יא) הכנתא אינו ראוי להתכבד (יב) (אבל עור (יב) שותן לוח מקרי. ולוח להתכבד ולאו בטל) (שם) ל

ה (יא) יד) [שם] ע' קורקבן וכן (יג) (ו) שאר בני

ה

(יא) יד) קורקבן כו'. מקתיתה לשון בתחבר משמע לפי קורקבן (עי' כ"ה ס"ל ר"ה מתנ) (מטוטת פי' מ לות ג) ובספרן פנ"ה פי' כ' קורקבן אינו בטל וכן נמלא בשם מהר"ת נתמן בהג"ה (ומחרין נמשך הב"ם) ולגב חורפוה לא עיין שפיר להמעיין שם בשלר לוחות לחשיב לאחרות מה"ל אלא שהטריפות של הלוחות בטלה בקורקבן שלה שנמלא בה מחט וכ"כ בתשב"ז סי' שכ"ח גם כן בהלוח בשם מהר"ת שלחר שלר הלוחות שנתערבו עם לותה הלוחות שנמלא בה המחט בקורקבן מפני שהלוחות הוא מה"ל עכ"ל והכי לותה נמי בהגהת ש"ל לפוס. ווילגלוח"ה שנת שכ"ל בהלוח ח"כ אין מלבני מהר"ת לאוה אלא אלא לבבל מלוי לפי המקום והזמן:

(ו) להתכבד. כתב הש"ך דגם דבר שבמנין לא הוי כיון שמחוסר תיקון גדול כ"כ וכן הוא דעת הב"ח דלא כת"ח שכתב דהוי דבר שבמנין וע"ל סימן ק"י: (ז) הסירו. מ"מ כיון דבתחלת התערובת נתבטל אינו חזר וניעור. סמ"ק: (ח) שלם. אפילו הופשט עורו:

(ה) ויש חולקים בכל זה. פירוש וקבירה לכו להא לאמרו לאוה להתכבד לאו שתהא לאוה כמו שהיא עתה אלא משום שיעור נקבו לוה לגדול כי האו שלאוי לוחן לפני אורח אחר שנתבשל:

(ו) מלבד תרנגולת בנוצתה. לפי שהיא מחוסר מעשה גדול מעמע לאם הסירו כבר הנוצות ועליון לא נטלו מעשה המעיים ולא מעשה הבטן לין זה מעוד מחוסר מעורו פשיטות לבטיל ק"ו מטולות התרנגולת. וכ"כ רש"ל. (וש"ם מולין פ"ז סי' נ"ג): (ז) אבל אם כבר נחרכו. אף על פי שלא ניטלו עלפיהן לפשר לקולקן ולא הסיר מחוסר מעשה גדול:

(ח) ראש של עופות. כתב רש"ל פי' גיל הבשר קימון כ"ג. להרמ"ם של נהמה לא הסיר רק לשם של עגל וכ"ש לשון של שור לחסיר שהרי מבריהם כיבד את האלהים בשלם לשונות: (ט) שומן הכנתא כו'. כתב רש"ל שם בסי' הכ"ל להלה לכנתא של עגל הסיר אע"פ שאלה בני מעיים לא הסיר וכבר כתב הטולמן עכוד ריש סי' ק"י דהכל לפי המקום והזמן וניטלו הללה לכנתא של עגל הסור:

(י) אבל עור שומן כו'. בלוקור והיתר האלוה שם (כלל ה' לין כ"ג) בגליון מבוא ד"ן לשם כתבר העור של לוח לגלעות בטל הסיבותו ותמה רש"ל שם כיון שאם נתבה לוגה הסונה מחיה לל תהא הסונה בטלותה כו' (ז) וגם לע"ל ופלא לנוגנים עינוגו רוחות שמבכדין בכל תקום בלוחן המתיכות המעוגמות בפני אבשים הסיבים ע"פ ולאי הוה המיכה הרלוה להתבבד אפילו בנחתבה הנלאה מס"ה לא הבינו רמ"ל בס"ע וכל"ת מילוק זה מע"פ שבח"ת (כלל מ' ין ל) הביאו לאו עיקר הוא כן ואין להקל בזה כן כלע"ל: (יא) קורקבן כו'. כתב רש"ל בפ' גיל הבשר קימון כ' ח"ל אבן נלאה לי שבבוד מקומות שראיתי שהקורקבן של לוח הסיב לאוי לאתבבד ומאחר שכתב הרמב"ם שהכל תלוי לפי הסנגולת לא הוה לאוי לאתבבד לוח הסיב. ולא בטיל ע"כ. משמע דשל סי' ע"ב) בשם מוהר"ל טעבל מילוק זה ועיין מ"ש סי' ע"ה (ס"ק ל) לדוקא לענין זה הוה קורקבן בכלל מעשים בלבני הטור. כתב רש"ל בשם (מולין פ"ז סי' נ"ג) ח"ל אבן מבמי הרלוקא הוה על בשר לוח שעל הבזה שקורין ביליק"ר לוע"פ שהופשטה הלוח לעע"כ נקרא הבילי"ר לאוי לבבד ולו נלאה לשלא כלין הוה לע"פ שהאמת מעטו בטל הסיבותה וכן כאן בטל הסיבותה מאחר שהופשט הלוח ומיטל תפחתה בטל ממנה הסיבותה (ח) וקלת לוחה לבבד הראשונה אלא שי"ל דשור הנסקל שאני שהוא מחוסר תיקון גדול: (יד) וכן רגלי כו'. עב"ב פ"ג ב' במתני':

נקודות הכסף

ג) ואין להקל בזה. ואפשר להקל להא לין מכבדין בחתיכה אחת מעוגנת אלא בחתיכות הרבה א"כ כל חתיכה וחתיכה עצמה אינה ראויה להתכבד:

ביאור הגר"א

קאמרינן התם דוקא משום דהוי בעלי חיים לא בטלי: [יא] ואע"פ כו'. כמש"ל סי' צ"ט ס"ק דבכה"ג אין חזר וניעור ע"ש: [יב] ויש חולקים בכ"ז. עתוס' בזבחים ע"ב ד' ר"ה אלא כו'. ובימות פ"א ב' ר' יוחנן כו' וראיה מדחשיב בכלל הששה דברים תרדין וכרוב ודלעת והני אין דרך לבשלן שלמין וע"כ בחיין איירי כן בע"ז דחשיב ציפורי מצורע כו'. הרא"ש. ולפ"ז אף תרנגולת בנוצתה כמו ציפורי מצורע: [יג] וכן נוהגין מלבד כו' וכן כו'. בסברא הראשונה אלא שי"ל דשור הנסקל שאני שהוא מחוסר תיקון גדול: [יד] וכן רגלי כו'. עב"ב פ"ג ב' במתני'. [טו] קורקבן וכן כו'. כמ"ש ב"ש ד' א' ונדרים נ"ד ב' ומעילה כ' ב':

באר היטב

שבמנין וע"ל סימן ק"י: (ז) הסירו. מ"מ כיון דבתחלת התערובת נתבטל אינו חזר וניעור. סמ"ק: (ח) שלם. אפילו הופשט עורו:

יורד לעזר אל הלכות תערובות

[illegible]

[illegible]

[illegible]

יומן בכבוש אם הוא כמבושל ובמלית אם הוא כרומה וכל כיוצא בזה וק"ל.

סימן כט

כבד שנטגנה בחמאה

תשובה לכבוד אהובי הרב הגדול המופלא מוהר"ר יוסף נר"ו.

מכתבו קבלתי וע"ד אמרומיו הרלשונים אשר לא השבתי שלומא עיות. הנחור שמסר אגרתו לידי לוימיו שיודיעני כאשר ימרחש להשיב ולא הודיעני וכעת עתה בחתי. אשר שאל כבד שטגנה בחמאה שאמרו לו מן שמי שהתרתי, חס להרהר עלי כזה שקל הדברים ומעולם לא בא שאלה כזו לפני והמורה בדבר להתיר יורה כבן סורר ומורה. והרי אפילו בכבד שנתבשלה לבדה מסקנת רמ"א לאסור משום דם ואפי' לדעת המתירין מ"מ דוקא בדם אמרינן אידי דטריד לפלוט לא בלע אבל לא בשאר איסורים. ולכך פירש הסמ"ג מה שאמרו בגמ' דלמא התם בכבדא דאיסורא משום שמנוניתא היינו לגדלין קמני אוסרת משום שמנונית ואינה נאסרת משום דמא וכשהיא לבדה בקדירה ואפילו שלוקה לגמרי. וכן הר"ן כתב ותמה על סברא זו לומר שאינה נאסרת משום שמנונית וכן הרא"ש פירש אוסרת משום שמנונית ואפילו כבד חברתה ואינה נאסרת משום דם. ואפילו לפי' רש"י מ"מ גם לרש"י אין להתיר דע"כ לא קאמר בגמ' אלא דלמא התם בכבדא דאיסורא וספוקי מספקא לי' והיינו שאם נימא דם הכבד אינו אוסר כלל א"כ מיירי התם בכבדא דאיסורא אבל אם נימא דדם הכבד אוסר מה שנתבשל עמו א"כ מתני' דתרומות אייתי לענין דם אבל משום שמנונית אפילו הכבד נאסרת. וכיון שספק זה לא איפשט בגמרא כי היכי דאסרינן בשר שנתבשל עם הכבד לחומרא אף שדם שבישלו הוא מדרבנן ובפרט דם הכבד שלדעת רש"י ג"כ הוא מדרבנן כמו כן אסרינן הכבד עצמה משום שמנונית דאיסורא אפילו באיסור דרבנן.

ואף שראיתי לרש"ל ז"ל בחולין פרק כ"ה סימן נ"ד כתב דלפירוש רש"י מוכח מדמבעיא ליה לאביי לענין דמא ולא מבעיא ליה בכבדא עצמה אי נאסרת מדבר האסור שנתבשל עמה אלא ודאי דפשיטא ליה שהיא עצמה אינה נאסרת לעולם. יש לדחות דאיתו דלכך לא נקט הבעיא בכבד עצמה שבישלה עם דבר האסור משום שהוא דבר שאינו מצוי דלמה יבשל דבר האסור הרי עכ"פ האיסור נשאר באיסורו. ואי משום שיתן טעם בדבר המתבשל עמו הרי להכי הכבד אינה נאסרת לפי שאינה בולעת ואינה מקבלת טעם כלל ולכן שאל על כבד של היתר לענין דם שאם אינה אוסרת המתבשל עמה א"כ מותר לבשלה עם דברים המותרים ומצוי הוא. וגם רש"ל עצמו מסיק שאין להקל הואיל ושאר פוסקים נחלקו על פירוש רש"י ולדידי גם לרש"י אסור. ועוד שכל זה בכבד היה אבל בכבד צלויה כיון שאחר צליה מותר לבשלה לבחלה עם בשר כיון שכבר אינה פולטת לכ"ע נאסרת משום שמנונית דאיסורא.

סימן ל

בתערובת בב"ח

שאלה

ד מעשה ששלחה אשה אחת לחברתה לשאול ממנה שני בעקלין של ברזל לאפות בהם כנהוג והשאילה לה והשואלת לא ידעה שהם של בשר ואפתה בהם קרעפלין עם חמאה והחזירה לה לשאלת ולא הגידה שאפתה בהם עם חמאה ואחר שעה אפתה בהם המשאלת קרעפלין עם שומן והיו נקיים וגם אפתה בחשעה בעקלין ובתוכם שני בעקלין הנ"ל. ונשאלתי ע"ז.

תשובה

הנה לפוס רהיטא אמרתי דלא שייך כאן לומר כיון שאומן קרעפלין שנאפו באלו השנים הם המיעוט לבטל אומס ברוב כדין יבש ביבש מפני שקרעפלין ראוי להתכבד ודבר שבמנין ולא בטל ואף שאם נאסר מחמת בלוע לא מקרי ראוי להתכבד מ"מ בשר וחלב שפיר מקרי ראוי להתכבד כמבואר בי"ד סי' ק"ח סעיף ג'. ואחר שהשקפתי רגע אחד לפי שהוא הפסד מרובה נפל בדעתי שזה טעות גמור ושפיר בטל שאין כאן רק איסור בלוע שאף שבשר וחלב שניהם מיתשבי איסור מחמת עצמו היינו הבשר והחלב כגון שנבלע חלב בחתיכת בשר אבל כאן עיקר הדבר הוא העיסה והבצק שהם גוף הקרעפלין והשומן והחמאה שנאסרו שניהם ומקרי שניהם איסור מחמת עצמו מ"מ שניהם השומן והחמאה (א) אינם בפני עצמם רק בלועים בהקרעפלין ובבלוע לא אמרינן חמיכה ראוי להתכבד.

הערות הגאונים

סימן ל (א) נ"ב נראה דאם היה גבינה בקרעפלין אפשר לא היה מצדד להקל בטעם זה אף כשהגבינה לחודה אינה ראויה להתכבד לדעת הרמ"א בסימן ק"א ס"ב ויעו"ש בש"ך ס"ק ו'. (הגרב"פ)

הא חדא. שנית דידוע אם נאסר רק כדי קליפה או כדי נטילה לא אמרינן ראוי להתכבד ולא דבר שבמנין וכאן אפילו אותן קרעפליך שנאפו בודאי באלו אומן השני בעקליך אפי' לא נתערבו יש מקום להתירם ע"י קליפה. וזה דברי הש"ך בסימן ק"ה ס"ק כ"ג אוסרת היתר וכתב ע"ז בד"מ ופשוט הוא שאינו אוסר רק כדי קליפה בלא רוטב כו'. אך שהש"ך מסיים שם מיהו באיסור שמן שנבלע בכלי אפשר דאפי' בינש לגמרי אוסר עד ששים. והנה הש"ך לא החליט רק כתב דרך אפשר אבל המג"א בא"ח סי' תנ"א ס"ק ל"ז פסק בהדיא שאפילו שמן לגמרי הבלוע בכלי אינו אוסר כולו וא"כ לא שבקינן מה דפשיטא למג"א בשביל ספקו של הש"ך וא"כ יש להתיר בביטול ברוב (ב).

אלא שעל הטעם האחרון הייתי מפקפק קצת לפי שטחו הבעקליך בשומן קודם שנתנו בתוכם קרעפליך ונאסר השומן ושוב נאסרו הקרעפליך משומן בעין אלא שכנגד השומן בעין קרוב הדבר שהיה ששים ובכל אלה אין משש איסור תורה לפי שכל השומן הוא של אווז. ולכן לדעתי להתיר בביטול ברוב רק כפי מנין אותן שנאפו בשני בעקליך לאסור והשאר להתיר. כי טעם הראשון ברור בעיני.

וגם מטעם דמיתשב מין בשא"מ שהחמאה הוא אינו מינו עם השומן ומין בשא"מ גם בינש הוא בששים. ואפילו באיסור בלוע לפי הטעם שכשיבשלם יתן טעם כמבואר בש"ך סימן ס"ט ס"ק נ"ז אין לאסור כאן שהרי כיון שאין כאן רק איסור דרבנן כבר כתב הש"ך בסי' ק"ט ס"ק ט' דבאיסור דרבנן אפי' בשא"מ בטל בינש חד בחדי ופירש גם דעת רמ"א כן. ובאמת דברי הש"ך בסי' ס"ט ס"ק נ"ז תמוהים בעיני שהרי דם שבשלו הוא רק איסור דרבנן וא"כ סומר דברי עצמו. ול"ל ששם תמה על רמ"א לפי שיטת רמ"א בסי' ק"ט שאין חילוק בין דאורייתא לדרבנן אבל לדינא מודה הש"ך. אבל דאכתי נ"ע שהרי בסי' ק"ט פירש הש"ך גם דברי רמ"א כן. עוד מצאתי בפר"ח בסי' ס"ט שכתב ג"כ כן.

סימן לא

יין שבשלו בכלי בשר ב"י והגיס בכף חלב ב"י

תשובה למנהיים. להרב המאור"ג מוהר"ר טעבלי העס:

ע"ד שהורה ביין שבשלו בכלי בשר ב"י והגיסו בכף חלב ב"י והתיר הכל עפ"י הגהת רמ"א בסימן ק"ג סעיף ד'. והנה מה שהתיר הכלים לא ידעתי טעם אפילו אם היה חלב פוגם ביין מ"מ הקדירה אסורה כמבואר בסי' הנ"ל סעיף ב' בהג"ה וכן הכף נאסר ובפרט עיקר מה שאנו אוסרים כלי בשר שהודמו ביורה חולבת בשניהם ב"י הוא מטעם שהטעם הולך מכלי זה עצמו לכלי שני בלי אמצעות המים כמבואר בט"ז סי' נ"ה ס"ק ח' ולכן גם כאן הכלים אסורים לדעתי לדידן דמחמירין בסימן נ"ה סעיף ג' בהג"ה ולא משגיחין ליה נ"ט בר נ"ט וכן הוא שם בש"ך ס"ק ה' בשם הר"ן וז"ל דמאן לימא לן שלא יתערבו פליטת החלב ופליטת הבשר בעצמם בלי אמצעות המים הלכך לא הוה נ"ט בר נ"ט ע"ש בש"ך. וא"כ הכלים אסורים אפילו אם שניהם נ"ט לפגם ביין. אבל היין נלע"ד להתיר אף שזה בלי ספק שמה שנזכר בסי' ק"ג שחלב פוגם ביין היינו חלב בציר"י וזה לשון הגהות אשר"י שם וכן חלב ובשר נבילה שנפל ליין א"ל ששים דהוה נ"ט לפגם. וא"כ כוונתו על חלב בציר"י (א) שאם חלב בקמ"ץ למה יהיה צריך ששים היתר בהיתר הוא ואם היה כוונתו לענין שיבשלו אח"כ עם בשר א"כ למה הזכיר בשר נבילה הוה ליה להזכיר בשר קתם וג"כ לענין שיבשלו אח"כ בחלב. ועוד שאם יבשלו אח"כ עם בשר אינו מועיל מה שחלב פוגם ביין כיון שיבשל אח"כ בבשר וכמבואר בתשובת נ"ל סימן פ'. אבל מ"מ נלע"ד להתיר כיון שחלב עצמו אינו אוסר היין אלא מטעם שנתערב עמו בשר והוה בשר וחלב וא"כ הרי הבשר פוגם ואין זה דומה למה שנזכר בסי' ק"ג סעיף ב' בהג"ה דשם האיסור הראשון יכול לאסור החבשיל השני מצד עצמו אבל כאן החלב אינו אוסר מצד עצמו

הערות הגאונים

ב) הכריע הנוב"י כדעת המג"א (סי' תנ"א ס"ק ל"ז) דאף שומן לגמרי הבלוע בכלי אינו אוסר כלו יעו"ש. ולענ"ד יש להוכיח יפוך ועיין בתשובת מיימוני (סוף הי' מאכלות אסורות הי' הי) תב דאם אפה על הכירה פשטידא וכפו עליה מחבת של ברזל או חרס ושוב אפו תחתיו פלאדין בלי ליבון דהתיר רק שלא יגע ש הפלאדין בהמחבת. שאז יש לחוש שבלע הכלי מה שפלט טידא. וכח האור מוציא השמנונית דרך עובי העיסה ויאסור בכל העיסה כו' ובקליפה לא נתיר דחלב צלי מפעפע כו' עכ"ל.

לגמרי הבלוע בכלי אינו אוסר כלו יעו"ש. ולענ"ד יש להוכיח יפוך ועיין בתשובת מיימוני (סוף הי' מאכלות אסורות הי' הי) תב דאם אפה על הכירה פשטידא וכפו עליה מחבת של ברזל או חרס ושוב אפו תחתיו פלאדין בלי ליבון דהתיר רק שלא יגע ש הפלאדין בהמחבת. שאז יש לחוש שבלע הכלי מה שפלט טידא. וכח האור מוציא השמנונית דרך עובי העיסה ויאסור בכל העיסה כו' ובקליפה לא נתיר דחלב צלי מפעפע כו' עכ"ל.

והרי להדיא דס"ל דבלוע מדבר שמן אוסר לכל המאכל. ועיין עוד בראי"ש חולין (דף קי"ב) ובחרשב"א (שם) ובר"ן (שם) ובפסחים (פי כל שעה) שכתבו כלם דאי ע"י בישול אסור נ"ט בר נ"ט ניחא הא דלא מהני קינוח להתנור. הרי דמוכח מן הראשונים דבלוע שומן אוסר בכלו. ותמיהני על כל האחרונים שפסקו להיפך.

(מהג"ר יצחק אלחנן)

סימן לא (א) נ"ב בפמ"ג כתב דהיינו חלב בקמ"ץ ומייתי לראיה גם מדברי הצ"צ.

(הגרב"פ)

בזה אלא ולאי הא ליתא ומעולם לא כיון להטריף בגמלא כלל. ומ"ש רמ"א א"ל בדיקה היינו לבדוק אם ניקב מעבר לעבר וכן פי' הפרי תואר וכן הוא בתשובת למה לדק (ג) והוא הנכון (ד).

סימן טז

אם חתיכה שאינו מנוקר מקרי ראוי להתכבד

שאלה

בקהלתנו נפל טריפות במקולין שאחד מאנשי קהלתנו קנה טחול וגמלא בו נקב בסומכיה דהיינו במקום הדק שבצד העב שגם צד העב מן הצד הולך ודק והנקב עור מקיפו מכל צד מבפנים כאילו נעשה כך בתולדה. והביאה האשה הטחול אלי ושאלתי לאשה שמכרה הטחול ואמרה שטחול זה לקחה ממערובת בהמות הרבה יותר מארבעים וחמשים טחולים כל מה שנשחט אחמול וביום ו' וביום ה' העבר וגם קודם לזה הכל מעורב אצלה.

תשובה

הנה מה שפירש מהמקולין ויצא חוץ מבית המטבחים. הלין פשוט כל מה לפרש כו' רק יש עוד שמנה או עשרה חצאי בהמות במקולין דהיינו חלקי האחוריים וגם אותן שכבר פירשו דהיינו כל חלקי צד פנים של בהמה עם כל זה אותן שנלקחו באחרונה (א) לא שייך בהם מרובא פרים. ומעתה אדין לפני רבותי כי הוא שעת הדחק ערב יו"ט והפ"מ כי למכור לנכרים הוא ימי עינויים שלהם. ואומר אני על היתר הט"ז בסימן מ"ג שמכשיר נקב זה לגמרי וכן הכ"ל בתשובה הורה כן אין לסמוך כי המולקים עליהם המה רבים ואחרונים וגדולי ישראל המה הש"ך והרב מגן אברהם הביאו לה"פ והפר"ח והתבואת שור והפרי תואר ולכן אם היינו מכירים הבהמה היינו מטריפים בהחלט. והיינו בשור שגם בדברי המקילים לא מזכר רק בעגלים ואולי מודים בשור דלאו היינו רביתייהו. ועכשיו אדבר על המערובות. ואמרתי דלא מיתשב אחיכה הראויה להתכבד כיון שהכריע רמ"א שחרגגולת גדולה או כבש בעורו לא מיתשב הה"ל מטעם טרפה גדולה א"כ חלקי האחוריים אין לך טרפה גדולה מן הניקור ובלי ניקור איזה ראויה להתכבד. ואף שכ' רמ"א שכבש שלם מיתשב הה"ל ואף שכשהוא שלם יש בו חלק אחוריים בלי ניקור מ"מ איזה

(ג) נ"ב סי' מ"ט ויעוין תשובת חוט השני סי' ס"ט ומנ"י על כלל פ"ט ס"ק ל"ב וריש כלל ו סימן צ"ד. (הגרב"פ)

(ד) עיין נו"ב תנינא יו"ד כ"ב. (הגריש"נ)

ראויה לסמוך סברתי דלא בעינן שכולה תהי' ראוי להתכבד וכיון שחלק הפנים ראוי להתכבד די וראויה לדבר שחרגגולת שלימה היא הה"ל אף שיש בה קורקבן

ושאר דברים:

והנה בני המופלא מוהר"ר יעקבקא סג"ל השיב דלא בעינן שתהא ראוי להתכבד לישראל אלא אף אם ראויה להתכבד לנכרי מקרי ר"ל. והנה יפה השיב בני ואם חכם בני ישמח לבי. כי דבריו המה דברי המוס' בחולין דף ק' ע"א ד"ה שאני חמיכה דכתבו שאני נבילה שראויה להתכבד לפני אורחים נכרים. אמנם אחר זה נתישבתי בדעתי שאכתי יפה אמרתי וע"כ לא כתבו המוס' כן אלא אליבא דהוי אמינא אבל למסקנא שכתבו דהה"ל היינו שאחר שהתבטל ותהיה מותרת תהיה תשובה הה"ל וא"כ לפ"ז שפיר י"ל דבעינן דוקא שתהיה ראויה להתכבד לישראל. אך אף שאין מדברי המוס' סתירה על דברי אבל אין לי ראיה על סברא זו. ומצאתי בפרי תואר ס"ק ב' שכתב ג"כ דבעינן שאחר שהתבטל תהיה מותרת באכילה ע"ש. אבל גם הוא לא הביא ראי' ומסברא כתב כן וכשם שאיני רואה לסמוך על סברא

שלי בלי ראיה לא עדיף הוא בעסקי סברא ממני.

אבל אמינא בה טעמא שהרי הלכה שאסור ליתן מתנת חנם וא"כ שוב לא מקרי ראויה להתכבד ומה שיכולין למכור לא מקרי ר"ל וכל דבר ראוי למכור וראויה מדברי המוס' דקדשים לא מקרי ר"ל שאין הכהנים מחזיקים טובה זה לזה בהם. ושוב מצאתי בר"ן דבעינן שתהא ראוי להתכבד לכל אדם וכזה הרויח מה שנלחקו המוס' שכהנים אינן מחזיקין טובה וזה דוחק. אבל הר"ן היה טעמיה שכיון שאינו ראוי לכבד בו רק זכרי כהונה לא מקרי ראוי להתכבד וא"כ אמינא ק"ו מה שאינה ראויה לכבד רק לנכרי דלא מקרי ראוי להתכבד וגם הלשון שכתב הר"ן בשם בעה"מ מפורש שתהא ראוי לכבד לכל אדם. ולכן אמינא לישראל לא מקרי זה ראוי לכבד כיון שמתוסר ניקור א"כ שפיר בטיל. וגם יש לדרף לזה סברת הט"ז שמכשיר לגמרי ואף שהט"ז מייר בעגלים מ"מ הטעמים של הט"ז להיתר שייכי גם בשור ואף הש"ך שחולק בנקה"כ משמע שרק מספק אסרו ואף שגם ספק טריפה שנתערב מקרי הה"ל כמבואר בסי' ק"י סעיף ט' מ"מ יש לסמוך גם על הפוסקים גדולים שכתבו חמיכה גדולה או חיה לא מקרי ר"ל. והרי"ף השמיט לגמרי מימרא דחולין לפי שסובר מה שאינו איסור הנאה בטל. וגם יש לסמוך על זקני הגאון

העדות הגאונים

סימן טז (א) נ"ב יעוין תשובת דרכי נועם סימן. ובפליתי סימן ק"י סעיף י"א. ובפ"מ מחליט ההלכה כדברי הפליתי. (הגרב"פ)

רבן של כנ"ה מהור"ר העשיל שהורה אם פירש מקצת הותר כל הבהמה שאי אפשר להטריף מציה וכיון שנדון דידן הותר חלקי לד הפנים הותרו גם אלו האחורים רק דינו כשאר יבש ביבש למכור אחד מהם לנכרי.

אמנם חלקי לד הפנים שלקחו אחמול באחרונה דלא שייך מרובא פרש נ"ל להטריף אמנם מסתפינא לסמוך עלי ובקשתי לעיין בדברי אם ישתו עמי בשתא הזה לימטי גם עלי שיבא מכשולא. גם יש לסמוך על דעה אחת שהביא פר"ח ס"ק א' שאפילו בלד העב אם הוא לגד הדק שבאותו לד כשר. אף שהיא דעה דחויה לגמרי מ"מ לירוף הוא לקולא כנ"ל (ב).

סימן יז

נקב הנמצא בעגלים בטחול ונראה שהוא בתולדה

תשובה שלום לכבוד אהובי תלמידי האלוף התורני מהור"ר בער נר"ו לזולצבאך.

שאלתך ע"ד העגלים בגליל שלכם דשכיחי בהו ניקב בטחול מעבר לעבר ועור הטחול מקיפו ונראה שהוא בתולדה. ומיהני מה זו שאלה והלא כבר מלאו בזה כל האחרונים ונתת מורא כל אחד בידו הן המתיר והן האוסר כל אחד ימלא עזר מלדו ועמודי תורה להשען עליהם. ואמנם להשיבך ריקם לגמרי אי אפשר וראש המדברים בדבר זה הוא הט"ז בסימן מ"ג והש"ך בנה"כ דחה דבריו. והנה מ"ש הנה"כ דאין לסמוך ולומר שהוא בתולדה ואולי נתרפא עד שידומה שהוא בתולדה והביא ראיה מנקב בדקין שהזכיר הרשב"א בתשובה. ואני תמה דא"כ אחרון מבחון (א) בריאה שהמירו החוס' וכן פסק בש"ע ומחלק בהג"ה בין כ"ף כפופה לפשוטה איך נסמוך ע"ז וג"כ נימוש שניקב העור ונתרפא עד שנראה כמו שהוא אחרון מבחון אלא ודאי דלא דמי להאי דרשב"א כלל שאם הנקב נשאר בדקין כמו שהיה אלא שאינו ניכר ונדמה כאילו נברא כך בנקב ויכול להיות שאפה שסביב הנקב ברוב הימים אינו נראה שנעשה בקוץ ונדמה כאילו כך היה נקב מעולם. אבל שיעלה עור אדם במקום שלא היה עור כלל ולא יהיה ניכר ונדמה כאילו הוא בבריאה זה אי אפשר והרי כאן עור העליון של הטחול עם עור התחתון מעולם לא היו מחוברין שבשר הטחול הוא באמצע ואם ניקב מעבר לעבר בקוץ או ע"י חולי איך אפשר שיתחבר עור העליון עם התחתון מה שלא היה מעולם וידמה כל כך יפה כאילו נברא וזהו הטעם עצמו בחסרון בריאה. הן אמת שאינו שנקב בריאה מעלה קרום ובהדיא אמרו קרום שעלה מחמת מכה בריאה אבל ניכר הוא שהוא קרום הנעשה מחמת מכה. (ב) וכן פירש"י קרום שעלה מחמת מכה בריאה היינו קירכא דריאה. ומה שהביא הל"ל ראיה מנקב האחון באזני הבנות שמתרפא ונראה כאילו הוא בבריאה וזהו לכאורה ממש כמו נקב הטחול. אבל אני תמה על הל"ל מה מביא ראיה ממידי דלא מיטרפא ביה למידי דמיטרפא והיא הנותנת אזני הבנות שהוא אבר שאין בו טריפות יכול להתרפא ולהעדיף עור אפילו מה שלא היה אבל בטחול אם איתא שנקובה נעשה בקוץ או שאר דבר וכבר נטרפה הבהמה אפילו אם טריפה משבחת במידי דמיטרפא לא משבחת ואיך יעדיף להעלות עור במקום שלא היה מעולם. וזה דומה ממש למה שאמרו בחולין דף נ"ז ע"ב הגדילו כנפיים האחרונים יותר מראשונים כו' ופריך ודלמא טריפה משבחת ומשני במידי דמיטרפא ביה כו' והרי זה נמי דכוותיה. ולכן לדעתי יש לסמוך על ההכרח שהוא נברא כך. ועוד שכל משש של הש"ך היה בימיו שהיה זה דבר חדש אבל בדורנו שכבר ראינו בכמה שאלות ותשובות שאירע דבר זה ותמיד בעגלים ובטחול. הנה המקרה לא יתמיד ולא יכיר מקומו להיות תמיד באבר מיומד של שאר הטחול שלמטה הימנו, רק עדיין לכאורה קשה מחסרון בשפולי הריאה דשם יש ג"כ פירוד בין הדבקים. (הגרב"פ)

(ב) דבריו הם נגד דברי התב"ש בסי' ל"ה סקמ"ז עד והא דלא מתחזי קרום שעלה מחמת מכה ע"ש. וכ"נ מרש"י חולין (דף מג:) ישב לו קוץ בווושט א"ת שמא הבריא. פירש"י נקב היה ונתרפא והו"ל קרום שעלה מחמת מכה ואינו קרום עכ"ל. משמע שאינו ניכר הקרום שהוא מחמת מכה דאי נימא דמ"מ ניכר אמאי אין חוששין שמא הבריא דהא בלא"ה מדמה לי' בגמרא להשוחט בסכין ונמצאת פגומה אלא דמשני התם אתיליד ריעותא. ואי נימא בדבריו שהוא ניכר שפיר הוי דמי לסכין דה"נ אתחזיק ריעותא. (הגרנ"ל)

העדות הגאונים

(ב) עי' בחתם סופר (סי' צ"ט) דגם דעתו כן ועי' בתשובות גאוני בתראי (סי' י"ז) תשו' הב"ח שכתב דכשהיה תחלה רוב כשרות אז שרי הכל הן שנלקח מקודם הן מה שנלקח בעת שלא היה רוב במקולין יעו"ש. ועיין בספר נודע בשערים לאדמו"ר הגאון ר' דובערוש אשכנזי מלובלין (שאלה ט) מ"ש בזה ודו"ק הטיב.

(שער ציון)

סימן יז (א) נ"ב מחסרון על הריאה לדעתי לק"מ דשם לא נשתנה כלל קרום הריאה רק בשר הריאה אינו שוה מחמת החסרון כמו בשאר שטח הריאה לכך מונח הקרום שם עמוק כפי שטחיות עומק החסרון אבל בטחול שיש הפרש בתוך הטחול ויש כאן נקב גמור בין הקרום שעל חתיכת הטחול שלמעלה ובין הקרום

הלום מיליון אין

הלום מיליון אין

[ב]

[ג]

[ד]

[ה]

[ו]

[ז]

[ח]

[ט]

[י]

[יא]

[יב]

[יג]

[יד]

[טו]

[טז]

[יז]

[יח]

[יט]

[כ]

[כא]

[כב]

[כג]

[כד]

[כה]

[כו]

[כז]

[כח]

[כט]

[ל]

[לא]

[לב]

[לג]

[לד]

[לה]

[לו]

[לז]

[לח]

[לט]

[מ]

[מא]

[מב]

[מג]

[מד]

[מה]

[מו]

[מז]

[מח]

[מט]

[נ]

[נא]

[נב]

[נג]

[נד]

[נה]

[נו]

[נז]

[נח]

[נט]

[ס]

[סא]

[סב]

[סג]

[סד]

[סה]

[סו]

[סז]

[סח]

[סט]

[ע]

[עא]

[עב]

[עג]

[עד]

[עה]

[עו]

[עז]

[עח]

[עט]

[פ]

[פא]

[פב]

[פג]

[פד]

[פה]

[פו]

[פז]

[פח]

[פט]

[צ]

[צא]

[צב]

[צג]

[צד]

[צה]

[צו]

[צז]

[צח]

[צט]

[ק]

[קא]

[קב]

[קג]

[קד]

[קה]

[קו]

[קז]

[קח]

[קט]

[ר]

[רא]

[רב]

[רג]

[רד]

[רה]

[רו]

[רז]

[רח]

[רט]

[ש]

[שא]

[שב]

[שג]

[שד]

[שה]

[שו]

[שז]

[שח]

[שט]

[ת]

[תא]

[תב]

[תג]

[תד]

[תה]

[תו]

[תז]

[תח]

[תט]

[תי]

[תיא]

[תיב]

[תיג]

[תיד]

[תיה]

[תיו]

[תיז]

[תיח]

[תיט]

[כ]

[כא]

[כב]

[כג]

[כד]

[כה]

[כו]

[כז]

[כח]

[כט]

[ל]

[לא]

[לב]

[לג]

[לד]

[לה]

[לו]

[לז]

[לח]

[לט]

[מ]

[מא]

[מב]

[מג]

[מד]

[מה]

[מו]

[מז]

[מח]

[מט]

[נ]

[נא]

[נב]

[נג]

[נד]

[נה]

[נו]

[נז]

[נח]

[נט]

[ס]

[סא]

[סב]

[סג]

[סד]

[סה]

[סו]

[סז]

[סח]

[סט]

[ע]

[עא]

[עב]

[עג]

[עד]

[עה]

[עו]

[עז]

[עח]

[עט]

[פ]

[פא]

[פב]

[פג]

[פד]

[פה]

[פו]

[פז]

[פח]

[פט]

[צ]

[צא]

[צב]

[צג]

[צד]

[צה]

[צו]

[צז]

[צח]

[צט]

[ק]

[קא]

[קב]

[קג]

[קד]

[קה]

[קו]

[קז]

[קח]

[קט]

[ר]

[רא]

[רב]

[רג]

[רד]

[רה]

[רו]

[רז]

[רח]

[רט]

[ש]

[שא]

[שב]

[שג]

[שד]

[שה]

[שו]

[שז]

[שח]

[שט]

[ת]

[תא]

[תב]

[תג]

[תד]

[תה]

[תו]

[תז]

[תח]

[תט]

[תי]

[תיא]

[תיב]

[תיג]

[תיד]

[תיה]

[תיו]

[תיז]

[תיח]

[תיט]

ובני דם כמי [מלין יד מה:] שנאמרה בדם בתחלה דלא יהוה לון
לון מבחול דם טוהר לא לון לוות כזה לאלו לרבי חנינא דלא
לון לון לרגש קרבנות דתמצר לרגוש המצלן כמו שני פרקים המקרבן
[מנחות מב:] דכשלון לעלה אחת ולא תקרבו אלו שני פרקים
מסמלת דכשלים לרב חנינא דלא לרבי
חייא דאמר כמי דגר מטמא דלא לרבי
מקרבה מעלה נשפים נבלה ותוכרת
לרבי אמתחת לרבי יהוה ובני יהוה
בנבלה [מנחות דף מה:] דלקמן לא לגרמה
[מלמד] לרי יהוה דאמר מין כמוני. לא
לא בחל ובני לוי [מנ מה:] דלקמן
לרבי יהוה מישוהו [מנחות דף יד:] דלקמן
והא לרי יהוה מין כמוני לא כמל
[ומנני שלמי מי] והיכן דבלה דמין
כמוני לא כמל לרי יהוה והם הנטמא
דלקמן בנבלה (דף עב:) דלון דם
מבטל לרבי לרבי יהוה דלא לרבי
מגיעה לים דבלה מקבל קרבנות
לרבי חייא ומה

הלכות לשון הרע

(דף קיז)

ולא אמר לו דבר אחד, אלא שהיה מדבר עמו דברים אחרים, אינו חייב מפני שהוא מדבר לשון הרע. ואם

ששים הכל אסור שהאיסור חוזר וניעור שטעם האיסור אינו בטל לעולם וכן עיקר:

המפקיד ביד עו"ג או ביד ישראל חשוד או שמשלח על ידם בשר או חתיכת נ"ד טמא שאין בו סנפיר וקשקש' וביוצא בו מן הדברים שאם החליפן באיסורים יש בהן איסור דבר תורה צריך לעשות בהם חותם בתוך חותם: ומפתח וחותם כחותם בתוך חותם הם כדרך שאמרו ביין נסך. המפקיד בידם או ששלח על ידם דבר שאין איסורו אלא מדברי סופרים כמוריים וגבינה ופת

דליכא דהיתירא. ממש אבל כל היכא דמוכרן או מקרינן שנים שנים ודאי אבא חד דהיתירא וכיון דודאי חד דהיתירא מוחר למוכרן אפי' ליכולא דלא עדיפי מרמאני הזכתיב שקרבן שנים שנים על גבי המזבח ובספבות נמי אמרינן הוא ועל ככמין חד מינייהו דהיתירא מגו דחד דהיתירא אלינן אידך בהיתירא. ומה שכתב עוד דאמרי דאמרינן ר' יוסי מדאמרי' קרב כולן מון מאחד ובאמרי דאמרי ר' יעקב מאי אחד זוג אחד שבוש גמור הוא ויכר לכל בעל עיניים:

עוד שם עוד כתב המכס באיסור כו':

אמר הכותב כבר כתבתי למעלה דדעת רבינו אפריים ז"ל דאין אתיכה עצמה ג"ל אלא כב"ת והוא הנכון והמבוור מתוך לשון מרוכות:

עוד

ועוד שמעינן מינה דאפילו להתיר אכילה קאמר. ואף לראב"ד ז"ל מצאתי כן בפירושיו בע"א והוביה כן מההיא דירושלמי. ואלא מיהו דוקא בשנפלה מאיליה א"נ שהפילה הוא בשוגג אבל הפילה במזיד לא כדין כל מבטל איסור בידים במזיד וכמו שאני עתיד לכתוב בשער שלאחר זה בע"ה. וכן נמי דוקא בשנאבדה כגון שנפלה לים או נאכלה אבל פרשה למקום אחר לא דאדרבה אנו אומרין איסורא לתוך רובא אישתאר. וטעמא דמילתא דכל שישנה בעין ואתה צריך לדון עליה ועל השאר מפני מה נאמר בזו האחת שהיא היא האסורה אדרבה יש לנו לומר שהאיסור נשאר בתוך הרוב אבל בשנאכלה אחת מהן או נאבדה ואין אתה צריך לדון על אותה שכבר הלכה ואין בפנינו לדון אלא על אלו אנו אומר שאותה שנאבדה אותה היא שאסורה. והעיקר לכל זה משום שכבר נתבטל ברוב דבר תורה וכל בדרבנן יכולין אנו לתלות ולומר אני אומר הך דאיסורא נפל והני דהיתירא נינהו כנ"ל. ולענין איסור הנבלל בתוך ההיתר ואין בהיתר שיעור כדי לבטל את האיסור וחזר ונפלה מקצתו למקום אחד אם ניחוש ונראה כל השיעור שנפל כאן מאותו התערובת כאלו כולו איסור אם לאו. כבר כתבתי בארוכה שאין אומר חענ"נ לאסור את תערובתה בכדי שיעור כולו ואין אוסרת אלא לפי חשבון האיסור שבה חוץ מבשר בחלב שבבב"ח כל אחד מהם היתר בפני עצמו וכשנתערבו חזר להיות בשר בחלב וחלב בבשר. וזה כדעת רבינו אפרים ז"ל והוא העיקר והנכון וכמו שבארנו למעלה גבי דין חתיכה עצמה נעשית נבלה. ועתה נבאר איסור מועט שנפל לתוך היתר מרובה ונתבטל וחזר ונפל עוד איסור לתוכו אם נאמר ראשון ראשון בטל או נאמר מצא מין את מינו וניעור גרסינן בסוף פרק השוכר שבע"א כי אתא רב דימי א"ר יוחנן המערה יי"נ מחבית לבור אפילו כל היום כולו ראשון ראשון בטל כלומר בין שנפל שם בקטופין בין שנפל שם בקילוח בלא הפסק מראמרינן התם כי אתא רב יצחק בר יוסף א"ר יוחנן המערה יי"נ מצלצול קטן לבור אפי' כל היום כולו ראשון ראשון בטל ודוקא צלצול קטן דלא נפיש עמודיה אבל חבית דנפיש עמודיה לא יאי במקטף קטיפי מ"ש צלצול קטן ומ"ש חבית כל שאין בעמוד עצמו כדי לאסרו ראשון ראשון בטל אלא ל"ש דאפי' בלא מקטף כל שלא נפל שם בבת אחת ממש כדי לאסרו אמרינן ראשון ראשון בטל. ואקשינן עליה דרב דימי מדתנן יי"נ אסור ואומר בב"ש מאי לאו דנפיל איסורא לגו היתירא ודחינן לא דקא נפיל היתירא לגו איסורא. כלומר והוא שנפל ההיתר מעט מעט ואעפ"י שלבסוף ריבה היין של ההיתר על היי"נ עד שאילו היה מים ביין היה מבטל טעמו אסור משום דיין ההיתר נמי ראשון ראשון בטל ובשלא נפל שם בבת אחת כל כך מן ההיתר שיהא בו כדי לבטל טעמו של יי"נ אלו היה כנגדו מים ביין. ואיכא למידק דא"כ לר' יוחנן מה הפרש בין יין נסך לשאר האיסורין דכל שנפל לתוך היתר ראשון ראשון בטל ומן הדין ואפי' ביי"נ ואי נפל ההיתר לתוך איסור נמי ראשון ראשון בטל והאיסור המועט אוסר ההיתר המרובה דקמא קמא דנפל מן ההיתר איבטיל ליה וא"כ מאי קא"ר יוחנן כל איסורין שבתורה בין במינן בין שלא במינן בנותן טעם חוץ מבטל וי"נ דבמינן במשהו. וראיתי לראב"ד ז"ל שחלק בדין זה בין במינן לשאינן מינן דמין במינו ראשון ראשון בטל ואעפ"י שנפל שם היתר לבסוף אפילו כל היום כולו אבל מין בשאין מינו אם יחזור ונפל לתוכו עוד היתר עד כדי שלא יהא באיסור כדי נתינת טעם בכל ההיתר מותר ואעפ"י שנאמר ההיתר תחלה עכשיו חזר וניעור והטעם לזה מפני שאין מין בשאינו מינו

מיתסרא וכן חבית של תרומ' כנתערב' בתחרות דחביבא ונפתחה דהו לא חביבא היתרו אתחרות ואע"נ דכתיב בזכחי' לא אמרינן ליה להאי דינא אלא למיפרי הדיא דהא הו לא חביבא ונבי דידה מיהא דינא כאלו נתתכו כלן דליכא חביבותא ובטל איסורא הכא לרבנן הוא דאמרינן לה אבל לר"ש דהלכתא כותיה בכא נתתילה דינא כנפל' ומיהו ליתיה להאי טעמא אלא היכא דאבדה כגון נפלה ליס ודכותה או דנתתיכה אבל היכא דפירם חדא לא וטעמא דהא דינא מסיס שכבר נתבטל מתחלה דבר תורה דינם ביבם חד בתרי בטיל אלא דרבנן אחמור במידי דהסיב וכיון דכן כל היכא דאיפסר תולין לקולא.

עוד כתב החכם באיסור שנפל בתחיכה ואין בה כדי ששים לבטל ומוב נפלה אותה תחיכה לקדירה אחרת דלא אמרינן תחיכה עצמה כ"ב ולא בעיקר מישורא לבטל אלא לפי חשבון איסור שבה ע"כ ואלו כתבנו למעלה דתחיכה עצמה נעשית נבלה:

אמרינן

כ"ש דשייך טפי למיגזר דאי שרי להו למיכליהו שתים שתים ליון דהאי נבדא חזי דכולהו שרו אתו למיכליהו אחת אחת ואיכא איסורא. דרבנן וכ"ת והא דכוותה אמרינן בעיון יבם ביבם דאמרי חד בתרי בטיל ואית ליה למיכליהו כל חד בחפי' נפשיה ואלו כולהו כאחת אסירי אלא גזרינן לא דמיאן דהתם ליון דאיכא טעמא במילתא דאלו אכלי להו כאחת איכא מוהן טעם ואלא כל איסורא מילתא לאית ולא חייסינן אבל הכי דאמרינן ליה דשרי כולהו שתים שתים ודאי לא אתא אלא למיכל אחת אחת אלא מטעמא בהא איסורא טפי. אלא ודאי ליתיה להאי פירושא ומיקר פירושא כמו שפירש הרב רבי משה ברבי מיימון ז"ל לא אמר רבי אליעזר אלא שנים שנים כשיקרב שנים שנים שקרבו ואלו מאוהן שנתערבו ואחד נתערב וקרבו שנים וכיון דכן אלין נמי דבדיהו הוה איסור דאיסורא כן שעשאן בבית אחת בין בזה אחר זה אבל חד חד לא אלא קרבו אלא רבים אחד לא אלין דמקמא דהתם אחד ליהוי ההוא דאיסורא ומאי דקאמר שנים שנים וחד חד דכפליה ליישנא מסיס דקא אליעזר בהדתי אמרה אמר קרבו רבים אחד יקרבו כל הראשונים ואמרו בכוסות קרב כוס אחד מהן יקרבו כל הכוסות והתם דמיזא במילתיה דר"א עיקר דינא דמאי אחד זוג אחד כדאיתא בגמרא ואמרינן אמר נמי הכא אמרי בשנפלו שתי מבעות לים הגדול ואלו בחד ותו אמרינן מה בהאי שמעתא דר' אליעזר דאמר לא הכשיר ר' אליעזר אלא שנים שנים אבל אחד אחד לא אחיכ"ר ירמיה וחכ"א אפי' קרבו כלן מון מאחד מהן יצא לבית הדיחה והשתא ודאי לרבנן אפילו אחד דוקא קאמר וכיון דכן לר"א נמי אחד דוקא קאמר ומתרלינן מאי אחד זוג אחד כלומר דסבר ר' יעקב דאלא אחד אלו דוקא אי כיון דקרבו כלן ולא נשאר אלא אחד תולין להיתירא דאיסורא בהכך הוי אבל כשנשאר זוג אחד כיון דאיכא שנים חייסינן. ומיהא מרבוותא ז"ל דס"ל דליה הלכתא כר' אליעזר אלא אפילו אחד אדיון ואפילו אחד אמרה ר' אליעזר ואע"נ דאמרינן בגמ' אמר נמי הרתי אמרי דרך דאייב מיתמרא כלומר אמר כר"א אמריהה אי דר"א בחד בחד אי דר"א בשנים אמר נמי שנים אמרי אבל אינרא דר' אליעזר בחד אמר דבירושלמי מייתינן הא דינא ולא מדכרינן אלא חדא ורים לקים נמי אמר לה בגמר' ולא מדכר אלא חדא וי"א דס"ה בחתיכה אחת מון דתלינן הכיא דאיסורא ומו ליכא חביבותא אבל הכיא לא אני לא חביבותא דינא אלא אמר לה אמר לה אמר לה

הלכות תעניות

הכולל ממון מ"כ זה המלם רק כנורס בסתימתו בהברזת שמימו מק"ש ולכ"ש מין זה נגדר הויי' ועי' בע"ז ס"ק ע"ב כעין זה וגם בשו"מ זכרון יוסף סי' י"ג וכס' דרוש ומידושי לרע"מ בכתביו שבסופו מבואר דגרמת מימו נגדר הוי' בדבר המק"ש כלל ע"ס וס"כ כזה:

סי' לן

להרב המאה"ג מוה' **צבי הירש טויב** נ"י אבד"ק רחוזמל.

מכתבו מנלה עפה הניעני ובדבר השאלה שבא לפני מעכ"ה שאר בשר שנמלח להוציא דמו ושהה עמו שיעור מליחתו והבשר שנמלח והודח כבר עבר מעל"ע משעת מליחתו עד שנמלח עם שאר בשר כל"ל. ורו"מ הורה להתיר בהפ"מ ול"ש וסמך ע"ל הפוסקים הסוברים דהדחה מיהא סותמת נקבי הפליטה ומ"מ מינו פולט עד שנמלח. וכמ"ש הל"ל סי' מ'. והנה בודאי יפה הורה דהמעיין בל"ל שם ימצא שבכל המרכות שם עולה לדינא דהדחה מיהא סותמת נקבי הפליטה אבל מ"מ קודם שיחזור וימלחנו מינו פולט אחר הדחה ומ"כ בל"ד אף ששהה אחר ההדחה יותר ממעל"ע מ"מ יש להתיר דהא אחר שהודח נסתמו לפי שעה נקבי הפליטה לכ"ע ואין חוזרים ונפתחים עד שעה שימלחנו שנית ומ"כ אכתי איכא איר בתתיכה ואינה בולעת מתתיכה שאלה וכן מצאתי בחמ"ד הל' מליחה סי' כ"מ וסי' כ"ט בפסק כן ועי' תכ"ח בכנ"ב דין כ"ג מודש מדנפשי' דלכ"ע הדחה סותם לפי שעה רק שחוזר ונפתח ולא זכר ד' הל"ל וכזה נראה לייסב סתירת ד' הט"ז ובסי' ע' סקט"ז להוכיח דהדחה מיהא סותמת נקבי פליטה וכסי' ל"ז סק"ה הוכיח דהדחה סותמת ולפמ"ש ניחא לדולחי לפי שעה סותמת לכ"ע רק דמ"מ כשחוזר ומולחו חוזרים ונפתחים נקבי הפליטה ומזה יש לתמוה במ"ש בהגהת רש"ק על הפמ"ג סי' ע' סק"ב בדין המלח בשר שהשה והודח עם בשר שנמלח מחדש ולידד שם מכח דדם כחוש ובדרבנן יש להקל ע"י קליפה אם יש ספק שהי' מונח למעלה ועי' בהגהותי' בסי' ק"ס סק"ב ל"ז שהקיל יותר בזה והנה מ"ש דדם כחוש אם כי הש"ך סי' ק"ס סקט"ז כ"כ אבל בחק"ת תמהתי מהש"ס דזבחים כ"ו דמוכח דדם י"ב שמנונית ואולי י"ל דבעודו בפיס שמנונית מעורב בו אבל אחר שיולח מן הבשר בשאר בשר השמנונית בפיס והדם נבדו יולח בכמ"שתו בלח שום שמנונית ולפמ"ש הנ"מ שם על הש"ך סקל"ח אם אין הבשר שמן יש להקל ואם הוא שמן א"א להקל אבל לפמ"ש בלח"ס יש להקל ועיין בחש"ז סי' ע"ז סק"ב בח"ש דיש לחקור וכו' שדקדק וכ' בשר שפלט כ"ל ולירו וכו' וי"ל דהוא מטעמא דבתיבת דבחש"ז סי' ע' פסק בל"ל רק בח"ש שם בשם הל"ל דדוקא בהפ"מ יש להקל המעיין בל"ל יראה דא"ל להקל רק בהפ"מ ס"מ רק דלדידן דמיישינן לדיעות המחמירים אין להקל רק בהפ"מ בח"ש המחרוים. אך לפ"ז עכ"פ יש להקל ע"י קליפה בבשר המונח בו גם בלח ס"מ דהא בבר כ' הפמ"ג ול"ש דהיכי דמקילין בס"מ אי איכא עוד ספק יש להקל גם בלח ס"מ וה"ב בל"ל דאיכא ס"ס שמא אין הדחה סותם ושמא אין מליחה חוסר יותר מכ"ק גם בשמן ועיין בח"ס סי' ל"ג ותבין. אך בעיקר הדין אי הדחה סותם לגמרי לבאורה יל"ע בהא דסי' ס"ע ס"כ בסופו ומ"ך סקל"ב דגם לה"ת דלא שיולח אחר ש"מ ג"כ חוסר אם"ס ומדיחו ואח"כ חוזר ומולחו אפי' בבשא"מ שרי ומוכח דאינו אם מדיחו אבל בחמת לק"מ דולחי איר ביולח אח"כ אינו לאסור חוזר ונפתח אבל בחמת לק"מ דולחי איר ביולח אח"כ אינו לאסור לכ"ע דאל"כ איך מבשלים בשר אחר הדחה כ' רק דלא"ח אסור לכ"ע דאל"כ איך מבשלים בשר אחר הדחה כ' רק דלא"ח אסור משום דם המעורב בו ע"ש ותבין. גם יש להתיר מגוף דין נפל לאיר דמהני הדחה ומליחה שנית ניהו דכ"כ הש"ך דהיינו הדחה לשנה דמיהא סותמת אבל הרי אינה דאיר נופ' סותם נקבי הפליטה אבל י"ל דדוקא טבע מים לסתום:

סי' לח כ"ה ס' משפטים תרמ"ג ברעזאן.

צבי הירש פרידמאן

להרב המאה"ג מ' **צבי הירש פרידמאן**

מבערנסתם יע"א במדינת אונגארן.

מה שאל נמי שבבא בחיין שאחר לה לחם י שתעשה כו"כ

מי אות כי' משום שבועה לעו"ל ד"ז נלמד ממקרא מפורש ס"פ שלח ואולם מי אכי ופירש"י לשון שבועה וגם כפ' מקן מי פרעה ופירש"י דבשבי' נשבע לשקר נשבע כמי פרעה נראה מזה ג"כ דהוי ל' שבועה וכנמ' דסנהדרין כ"ד דור ל' בחיי דאשך מוכח דהוי שבועה קלה ועכ"פ בודאי צריך סתרה. ועיין תוס' מגינה ע"ז רע"ב ד"ה מראה בחמה שהביאו מל' המקרא ואולם מי אני דהוי שבועה שפירשו ל' שבועה כאומרלא אח' אם יהי' כו"כ ע"כ:

ומה שהקשה בתוס' קידושין מ"א ע"ב ד"ה נפקא ל' שהקשו בחמ"מ מפרו לא ילף מפרו ס"א וכ' במהרש"א דליכא למילף בחמ"מ מפרו בל אהרן שלא יועיל שלימות דא"כ נמ"ל קרא דמה"ת ימא די"ם וע"ז הקשה דהו"ל לתוס' להקשות למסקנא דילף שלימות מפסח דילף מפרו ס"א דל"מ שלימות דלהומרא מקשינן דהשתא הא י"ל דאצריך קרא למעוטי דלא ילף מפסח והתעלם בקושיא זו והאריך לפלפל בהסוגיא הרבה ולעל"ד י"ל דהא הפ"י תיאלו קושיית מהרש"א דלא נוכל למילף בחמ"מ מפרו ס"א דשא"ם דבל עבודת היום רק בכ"ג ואפי' בהני דשלומא דרחמנא ניהו ל"מ למיעבד אולם נראה דמהרש"א שפיר הקשה דזוקא היכי דסברא מיאונה לסיפך ובעי' למילף היפוך הסברא בזה ברבי' מה להתם שכן כו"כ אבל כאן להש"ל דלא נכתב בפסח ונילף מפרו ס"א דבעלמא י"ל שפיר הקשה מהרש"א דאדרבא נילף בחמ"מ דל"מ שלימות כיון דהסברא הוי כן ואין לנו לסתור בסברת מה לפרו ס"א וכו' ולזה תי' שפיר דא"כ נמ"ל קרא בפרו ס"א דל"מ שלימות כיון דבלא"ה הסברא נותנת כך אבל אחר דמשני דילף מפסח דמהני שלימות שוב ל"ק דילף מפרו ס"א להיפוך דז"א דמפרו ס"א ליכא למילף דמה להתם שכן כל עבודות רק בכ"ג. ושוב מצאתי בס' מיס עמוקים שם שהעיר בקושי' רח"מ ונם דמה קושי' מהרש"א מעעם הפ"י ולעל"ד בחמ"ם:

ומה שהקשה רו"מ איך דמי הש"ס אליבא דר' יוחנן ולבמא שא"ה דאית ל' שוחפות בנוי' הרי לפ"ז תיקשי דא"כ נמ"ל קרא בפרו ס"א דבני בעלים הרי התם ליכא שוחפות וגם בלא קרא יימא דאין שלימות הנה יעיין בש"ס דיומא ל' ושם ל"א דגם שאר בהמיס שומפיס בו דאפקרי' רחמנא לג בי זרעו ס"א וקני ל' בשביל כפרה. ועיין בה"ג בחולין מ"א מ' כיון דקני ל' לכפרה כדידי' דמיא ע"ש. ומ"ש ולק"מ. ויתר דברי פלפולו אין הזמן מסייק לעיין ולהשיב בדברים שאינם מונעים למעשה:

סי' לט

ב"ה ו' עש"ק תרומה תרמ"ג ברעזאן.

להלה"ג מ' **מרדכי סג"ל הוילפערן** מק' בורשטין.

מכתבו הניעני ובדבר שאלתו בא' שהחט ו' חוזות וטרס שמרבו הטוטות הוליא הכ"מ מהם ונתערבו יחד ואח"כ מרבו הטוטות והביא שומן של כל א' מהם בפ"ע וביני ביני מכלה מחול שומן של א' מהם ונשאר רק מעט פחות מכזית ואח"כ מצא מתבו תחובה בקורקבן ורו"מ לידד להתיר השומן יש להאכל א' מהם ולף שגוף הטוחות בשאר בשר בהמ"ד שם שיור וכמ"ש כה"ג המ"ד שם סק"י ולף שנשאר פחות מכזית ל"ש שיור וכמ"ש כה"ג התוס' בשבועות כ"ז סוע"ב. עכ"ד. והנה בגוף ד' הח"ד ועיין בשו"ת מוע"ר סי' י"ח שדחה דמיתו ובכ"ז לדינא הסכים לדברין דהתם טעמא דר"ח משום דמוס בס ע"י תערובת ילו ומש"ה מהני לף מד' רש"י שם משמע דלמתני' דקרב דאם א' מהן לא מהני ס"ל לר"ח דרשא דע"י תערובות ילו והגם שדבריו ל"ע דמש"ם דיומא ס"ב משמע דגם למתני' סובר ר"ח דרשא דע"י תערובות אבל עכ"ש לשיטת רש"י ראיות מ"ד בכונה ובבר קדמו בראי' זו בשו"ת שמ"א מ"מ וגם מסברא כ"ה דמה בכך שנשאר עוד מבריס המעורבים מ"מ י"ל דאיסורא נפל ושאר מיבריס אסורים משום שיש בתוכן האיסור ואין לא ידעינן אם הם מאיבריס שנפלו ועי' שמ"א שם עכ"ד. אבל בכ"ד כיון דנשאר מעט אף שהוא רק פחות מכזית אין מקום להתיר דהא קיי"ל דמ"ש אסור מה"ת ויש לנו ל"מ לדון ע"ז המעט שנשאר מ"כ ל"ש בזה עשה התה"מ

שכי' דעיקר סכיתר רק משום שאין לנו לדון עוד ע"מ שנאבד משא"כ בזה וגם אי מ"ם רק מדרבנן מ"מ סרי מדרבנן יש לנו לדון עליו ולא דמי לסא דשבועות דכתיב חליא בדעת סאדם נאמדינן דעתו' שלא נחכוין לפתוח מכוות וכן בסא דע"ח אין נמי' שיעור כוית ומשא"כ בנ"ד ולכן אין בהיתירו ממש. ובפרט מ"ם לסחיר גם סאווזות כיון שלא נודע כאיסור עד אחר שנתערב גם חסר"ל כטל נעלם ממנו דברי ספמ"ג במש"ז סי' ס"א סק"ד ופפ"ד סי' נ"ב סוסק"מ ע"ש:

ומ"ש דנחבטלו קודם שמרע הכולות עי' שפ"ד סימן קי"ח סק"ח וסוסי' ק"מ ס"ק י"נ וסי' ק"י ס"ק י"ג דכיון דלא נודע מקודם נ"מ ביטול כלל וגם לשיטת סב"ח עכ"פ מדרבנן נ"מ ביטול בלא נודע ובפרט לפמ"ש בשפ"ד סי' ק"י סכ"ל לענין איבריס ספנימים יש לחוש גם בעודה בעולתם ע"ש וחבין ועי' בשו"ת ב"ש לסני' מסקקלת מיו"ד סי' קכ"ו דגם בשפ"מ אין לסקל בזה ודחס ד' מש"ז סי' ק"א סקי"א ע"ש. ולכן אם סי' ודאי מריפס אחס מקום לסקל זולת אם סי' ס"ש בזה יש לעדד לסקל כיון דלא נודע עד אחר שנתערב כנודע:

סימן מ

ב"ס ב' הרומס הרמ"ג בדשאן.

לסרב מו"ס **דוב בערל בריממער** נ"י

אבד"ק באר'דיע במדינת בתקתוויגא.

מכתבו סגיעני ובדבר מ"ש בענין קבלת רב שנתקבל עפ"י רוב דיעות בעיר ומיעוט מעכבין ותקנו סרוב סקנות בקסל בעיר עבור הפרס סקלוב אם ביד סמיעוט לעכב ולסרוס בתקנס וסניא בשם כזקן ר"א שסמיעוט מעכבים עפ"ד סמג"א סי' נ"ג סק"כ בשם רשד"ם וסוא בחיו"ד סי' פ"ס דגם במיעוט מרבין חורס סמיעוט מעכבים ורו"מ סביא בשם חסו' ר"מ אלשיך דסרשב"א מיירי בב' קסלות בעיר אחת כגון ספרדים ואשכנזים וכגון זס אין סרוב יכולים לכוף סמיעוט וגם כיון דנעשס סכחמנות בתקנת קסל נ"ע סרוב יכולים לכוף סמיעוט. וגם מ"ש כזקן סנ"ל דיש בסמיעוט מעיר ל' נבר אלס וחמוד בכון רב ורו"מ דחס דבריו דרוב בנין חליא בפרעון סמס ולא נמס שיש לו סון עתק מכח"ד. וסנס מ"ש מד' רשד"ס סמעיין בחסו' שס ימלא דכל יסודו משום דברוחתא לסאי ופסידא לסאי אין הרוב יכולים לכוף סמיעוט וכבר סעיד עליו סרמ"א בחו"מ סי' ג' דסמקבל פשוט שהרוב יכולים לכוף סמיעוט בזס"ז. וכבר הארכתי בזס בחיבורי לחו"מ בקח"ט אות י"ז וסבאתי בשם חסג' ב"ח סי' ס' דכבר נסגו כן בכל סמקומות ועוד בשאר טו"ח ושמשש"ם אות ל"א עוד בזס ופוק חזי מס עמא דבר דבכל סמקומות אם הפו"מ ורוב גדולי הערי מסכימים לקבל רב סות מחקבל וסמיעוט מבטלים דעתם ומסנס דהרשד"ם שם מיירי שסמיעוט מעכבים בטענה שיש לסם רב יותר גדול סרבה מסרב שרוצים בו הרוב ורילס נ"כ בטרס קיוב הזס משא"כ בנ"ד. ועוד דסא עכ"פ אין הרוב מחויבים לבטל דעתם נגד סמיעוט לכ"ע וכמ"ש כס"ג בחוס' נדס מ"ז ד"ס אחי דימוע דנסי דסכל נאסר לזרים מכח חפרוצה מטע סהרומה מדאורייתא מ"מ סחולין ג"כ אין נחשבים בהרומה כיון שהרב הרוב ע"ש וא"כ יוחשרו בלא רב סגון לגמרי ושוב אין פסידא לסמיעוט ולכ"ע הרוב יכולים לכוף סמיעוט וכמ"ש כס"ג בחסו' מסרי"ם ח"א סי' ל' דיכו דכבודר לעובדא מצירו אין מחיצין לו אלא מדעתו מ"מ היכי דגס בלא"ס לא יפרע לו שוב אין לו חועלת בנדרו ומחיצים לו שלב"ם ע"ש ועיין מל"מ פ"ו משביעית ס"ז בשם חסו' רשב"א סי' חש"ג בזה. ואם אמור יאמרו שיש לסם כזקן ר"א סגס כבר נחפרסם הורא"ווו סמקולקלים בעולם ובכל כס"ג ודאי לכ"ע כופין אם סמיעוט דאפי' סמיעוט יכולים לכוף אם הרוב שעושים שלא כסוגן ומשנס ערוכס פ"ד דפאה אפי' ל"ש אומרים לחלק וא' אומר לנוח נזה שומטין שאמר כסלכס ועיין מהרי"ם ח"א סי' ס"ש בזה. וכפרש בנ"ד שבבר נעשס משנס

וסביאו רב לקפלחס בודאי הרוב יכולים לכוף סמיעוט לקיים כל חוקף ובזס ביאלרחי מ"ש במר"ר פ' בלאסיס הסמלך סקבי"ס לברות אם סאדם סחמילו מדייניס אלו עם אלו עד שעסס מדייניס אחר הקבי"ס כבר נעשס אדס וסכולס לכיון דכבר נעשס ממויבים סמומיס לבטל דעתס. אבל מ"ש רו"מ דכיון בחקס"ק כ"ע מודים יש לפקסק בזס וקלרחי. ומ"ש בזקן דיש בסמיעוט עשיר א' סדבר ברור דסכל נעלם אלוי' כפי רוב בוזמי סטולאס לדבר סטות וכמבואר בחסו מסרי"ם סי' ס"ש סכ"ל ועוד בכמס דוכחי עלמו מספר ועיין ל"ל סי' מ'. ומסנס דלגבי קבלת רב רוב בנין שס מוסלגי חורס וירלאי ד' לשיטת רשד"ס חיו"ד סי' רכ"ז ועיין בשס סגדולים לשנאון חיד"א מ"א אות י' דגס סגאון ורמב"ן ורשב"ץ ס"ל כן וסכן עיקר לסלכס ע"ש ועכ"פ לא יעלס על סדעת כלל לומר דעשיר שאין נותן רוב שסולאס יוחשב מ"י סומו לרוב בנין ומביא לידי גיחוך, וג"ז לאות על קילקול סורחא חזקן סנ"ל. ולכן סדבר ברור שסשו"ב ממויבים לקיים חקנת העיר ומילא להם להריס יד לשחוט בלא קבלת פרס בקלוב לרו"מ ולא יסמכו על משמנת קנס ברלון כי מרס חכי אחריחס ולהשומם ווגעס. וזיז אין פנאי לסאריך:

ועד"ש לאחר נפרץ בעירו חולאת ולדיס ל"ל ומורגל בין סמון סגולס לסעמיד מוגש של יחוס ייחומס בניס"ק וחס כמס שבועות בשו שס ביס"ק מדם שסקלוס לזס וגס כבר קבלו שס כמס מחיס ובנו סביבס מחילות לבל לא נגמרו סמחילות עוד סביב רק ברוב סמקומות כבר מק"ף מחילות. וסנס מתן כיטוס סות כסן וסשאל מעל"ח אם מותר לסעמיד סחוסה בביס"ק חוץ מקום סמחילות רחוק ד"ח מסקבר"ח עלמן. ורו"מ אסר מב' טעמיס מחשש סברכות על סנס"ק משום לוגג לרש וסביא מאו"ח סי' מ"ה ס"א ומג"א ולש"ש ומחס"ש וסמ"ג שם וסי' ע"א סק"ל וש"ך יו"ד סי' שס"ז סק"ג וסע"ו סק"ג ודוקא קדיש הוי כדבריו של מה בזס נסגו להקל. משא"כ בזס גם סביא מסש"ך סי' שדש בשם מרדכי דכל סניח כדי"א וסי' בזס אם מוקף מחילות ועוד לכסן אסור ג"כ לכנוס לשם ממעט הכ"ל וסביא מיו"ד סי' שע"א וסא דמחלק סב"ח שם בין אם סמחילות סחומים מכל לד אין לא סייגו לענין שסיס אסור גם חוץ למחילות אבל חוץ סמחילות בכל גווני אסור גם יש לבוא שמא נקבר בחיזו מקום כפל וכדומס ולא נודע לכל וסמו"ל דשם נחלק עליו ודעתו להקל. וסנס גוף ד' מרדכי שבש"ך סי' שד"מ כבר תמה סא"ר בח"מ סי' א' דסא בברכות כ"ס לא קיי"ל כרשב"א דכל סניח כדי"א ועסי' ע"ע ותי' דלענין מת דסוי כמחייאם מלכסעל בו כמ"ש סב"י נכן כל סחדר כדי"א וסמעיין בב"י ודי"מ שם ימלא דבמרדכי קאי רק לרש"ג דשסק כל"ק דגס חוץ לד"א אסור בד"א אבל מודס דאין סחדר נחשב כד"א ע"ש ודי"ז נעלם מא"ר כמ"ש סבלכ"י שם ועיין מרדכי בע"ז רפכ"ס וסובא גס בעו"ז יו"ד קכ"ג סק"ג דס"ל דאין סחדר כד"א ע"ש וא"כ סרי מבואר בב"י דלכ"ע סרי לקרות חוץ לד"א מקבר ודוקא במת אסור מטום דמיחזי כמחייאם מלכעסל בו ע"ש וא"כ בנ"ד לכ"ע סרי חוץ מד"א מדינא. אבל מ"מ אין להקל מכח דברי סמג"א שסביא רו"מ אבל כיון דהב"ח וסעו"ז מקילין מדינא יש להקל בנ"ד להשקיע לערן של סמון סמחמיניס בזס ובפרט מכח איסור טומאס לכסן ודאי דליכא בזה ועסי' שע"א סי' וש"ך שם דמותר לכנוס בספינה שמיכס מחבדר חוץ לד"א אף דמוקף מחילות וסרי אסי' בביח אם פתוח הגג נגד המת אין סטומאס מתפשטת בביח וכדאי' בכמס משניות דאהלות ומכ"ש בזס. ועי' פ"ו דאהלות מ"מ מגר סקבר וכו' ופ' פ"י דאהלות ורא"ש ומוס"ע יו"ד סי' שע"א בדין אדובס שבין ביח לעלי' וחמלא מפורס כן דמותר לכנוס לביח כפתוח כנגדו למעלה. ועי' פ"ד דאהלות ורמב"ם פע"ז מטו"מ ס"א. וע"ש ס"ז ועוד בכמס דוכחי והדבר ברור. גם מס שחשש אולי קברו שם כפל י"ל דסוי ס"ע ברש"ר. ויל"ע בכתובות כ' ורמב"ם פ"ח מטו"מ ס"ג ולפמש"ש אלי' ד' יש לסחמיר בנ"ד ע"ש וחבין כי קלרחי ורואה אני סדברים ק"ו. אבל י"ל דוקא לזרוע ולנטוע שמרגילים רגל אדם משא"כ בנ"ד דסוי דבר מקריי פעם א' יש לסקל וכיון דרוב מקום כבנו אין בו קבר י"ל דכיון דל"ש בזס כל

קבוע

אמר ר"ל: אמר ר"ל: אמר ר"ל:

יורה דעה ק הלכות תערובות

רב מרי בר רחל. בימי רבא היה כותבם הכא וכפרק מי שמת (ב"מ דף ל"ה רב) דכפרק האומן (ע"מ דף פט: וסוס ל"ש רבא) לא נלים רב מרי בר רחל אלא רבא וסוס כמו שלא ליאסור ניוחא ושוך מליט אחר בגו של רבה דאמרי' נמי מקמיה (שבת דף קמ: וסוס ל"ה ומסרי) רבה אמרה דרב מרי בר רחל:

נמרי בקשמרים אבר שנה: הכלה ומיתה אלה לא המתין עוד מסוף המלכות ולא מתמלמת אלא לכסוף ומתה: סיס מנשגב ליתן הגלילות בסוף כל מקום וכן אמרו במתניתין לעיל (דף סב:) נבי מרגים על הסיר לי מני מעל מתח הגיע לעליה (מלכים ב) שנה ומיהו קשה לתא לא עיקר ע מתוכו ומתח כמוש היה מן הגבולי שיפרש ע לא נלגלמת שאתה מיון ע עכר אלא הסיס כלפה ויוקב בקבר אלוהה ואלא מכה דיעת דבר מלכות היה ע לרב מרי לטניא מרי רבא דאמרי לעיל (דף מ:) מלי מתכמת דקטנה בגיב (ג) הכא דאמרינן לקמן (דף קמ:) בזכר מן הכלי לית ביה מעוט דאלא לא קא מרבה ליה: הוא מעוט דמלא מלא מלא מ

דאין אמו דנים על חיותו, דכרי אינו ראוי לאכילה רק אחר שחיטה, וע"כ ל"ש בחולין גופין מחולקין, משא"כ בקדשים דדנים לענין הקרבה, וכשדנים שיהי' בטל בעודו בחיים זה שפיר מה"ת לא בטל, ולא מיקרי תערובות כלל, ומלאתי בא"ז סוף הל' גה"ג מבואר כן להדיא דבקדשים בע"ח לא בטלי מדאו' עיי"ש דכתב דלכך לא קאמר הש"ס מטעם ברי'.

ובזה מיושב מה דמקשה השטמ"ק (ב"מ דף ו' ע"ב) על התוס' בקפץ אחד מן המעויין שתי' מטעם בע"ח לא בטל, והקי' השטמ"ק הרי כיון דחייבין במעשר מה"ת איך יכלו רבנן לפטרו במקום דליכא סייג ולמש"כ במעשר בהמה דדנין בעודו בחיים ובזה שפיר לא בטל מה"ת, ומ"כ לכאו' יקשה מאי פריך רבא על רב ממשנה דכל הזבחים והלא כתבו התוס' שם (זבחים ע"ד ע"א) ד"ה ונפלה דהא דהותרו כולן הוא רק במקום דמדאו' בטל, אז הקילו להלות דאיסורא נפל אבל בקדשים דמה"ת לא בטל שפיר יעותו כולן.

אך לק"מ, דרבא לטיעתו דסובר שם כמ"ד בע"ח נדחין, דקאמר השתא דקאמרו רבנן לא ניקרב אי קרב לא מרלה, ומ"כ לכאו' ל"ש כלל דנימא דאיסורא מיה לענין הקרבה כיון דכבר נדחה אך קושייתו של רבא הי' דאם יעות אחד מהן שוב נימא על כולן ירעו עד שיסתאבו ויפדו להיות נאכלין ושוב דנין רק על חולין ושפיר אמרי' דאיסורא מיה, אבל הרמב"ם דפוסק בע"ח אין נדחין (פסולי המוקדשין פ"ו ה"א) א"כ ל"ש כלל לומר דאיסורא מיה, כיון דבשעת מיתתו לא היינו אומרים דאיסורא מיה כיון דאז הי' נ"מ גם לגבי קדשים, ולגבי קדשים שהוא מה"ח לא אמרי' דאיסורא מיה, וכיון דבשעת מעשה ל"ה אמרי' דאיסורא מיה שוב אינו מועיל אח"כ שיבעה עד שיסתאב, וכעין שכתב הש"ך ביו"ד סי' ק"ו ס"ק מ"ב גבי פירש קודם שנפל ליס וכ"כ כבר אסרת אחר הנפילה ליס, אבל לרבא תיכף לא היינו דנים לגבי גבוה כלל מטעם דיחוי ואף דרב גופי' סובר ביומא (דף ס"ד ע"א) בע"ח אין נדחין מ"מ קושייתו של רבא הוא לר"נ ודברי הרמב"ם נכונים ולק"מ.

ואין להקשות דמ"מ יקשה על ר' יהודה דסובר בסנהדרין (ע"ט ע"ב) דולא שנתערב כונסין אותן לכיפה ולמה לא נימא כיון דמת אי דרולא מיה כיון דחולין הוא. אבל לק"מ כיון דמבואר בזבחים (דף ע"ד ע"א) דר' יהודה ל"ל סי"ס.

וראיתי למי שהקשה בהא דמתרץ הש"ס דלא בטל מטעם דבר שבמנין, והרי כ' הש"ך ביו"ד סי' ק"א ס"ק י' דהיכא דהוא בעורו גם דבר שבמנין ל"ה. אבל זה טעות דזה רק אם דנין לגבי אכילה משא"כ בקדשים דדנין להקריבו ואינו מחוסר כלל.

ולענ"ד נראה דין חדש בהא דפסק הרמ"א סי' ק"א סעיף ג' דחי' והתיכה גדולה לא בטל רק הרגולת בטולתה. ואינו מובן כלל הסברא, והרי יותר טירחא יש במליחה וכישול מתלישת הנוצות. לזאת נ"ל דסברת הרמ"א היא כיון דקיי"ל בב"מ (דף ע"ד) הרב דמחוסר שלא אין פוסקין וכל שחסר שלא מלאכות אף שהן בידי אדם מיקרי אין לו וע"כ סובר הרמ"א דדוקא תרגולת בטולתה דמחוסר שלא דבריה חלישת הנוצות אז הפשט עור בבהמה ומליחה וכישול, וע"כ שפיר אמרי' זה ל"ה עדיין חשוב כלל ואין חשיבותו עדיין בעולם משא"כ בחתיכה חי' דאינו מחוסר רק שחיט מליחה וכישול.

ולפי"ז אם יהי' מחשבתו לבלותו דשוב אינו מחוסר שלא רק שחיט זה שפיר אף בטולתה לא בטל. ודוקא הרולה לבשלו מיקרי מהוסר שלא משא"כ הרולה לבלותו, וכדאמרי' בס"פ הב"ע (חולין ק"ב ע"ב) זה לפי מחשבתו וזה לפי מחשבתו.

ולזאת נ"ל דאף הרמ"א דסובר דהתיכה חי' הוי ראוי להתכבד מ"מ אם מחשבתו להתכו להתיכות קטנות קודם הכישול אף שנתערב קודם שנחתך בטל, דענין ראוי להתכבד דנין רק לפי המקום ולפי מחשבתו.

ובזה נ"ל לתרץ דברי המחבר דבסי' ק"י ס"ב פסק אם נתבוור תערובות במקולין לא בטל מטעם חתיכה הראוי להתכבד, אף דהמחבר גופי' פוסק (סי' ק"א ס"ג) דחתיכה חי' ל"ה חתיכה הראוי' להתכבד והיא תמיה עצומה. לזאת נ"ל לפ"מ דמבואר בירושלמי פ"ג דערלה ה"ב דחביות פתוחות של חטוי הוי כסתומות לגבי בעה"ב עיי"ש וכ"נ אף דסובר המחבר דחתיכה חי' א"ל להתכבד הוא רק לגבי בעה"ב שאינו קונה דלדידי' אינו ראוי לכבד רק בחתיכה חי' יען שהוא מסחרו. ואף שראיתי לבדה"ב בבית ד' שער ב' דמחולק עם הרשב"א אף במקולין דבטל מטעם חתיכה חי' מ"מ לטיעת המחבר נ"ל ברור כמש"כ.

והנה נשאלהו שנתערב מעגילא טרפה בין הכשרות לאחר המילוי. ולכאו' עלה בדעתי דדמי להא דהנוב"י חיו"ד סי' ל' בקרעפטל של גביעה שנפל להוך רוטב של בשר ואח"כ נתערב בין שאר הקרעפליך של גביעה. והורו הנוב"י והחו"ד סי' ק"א סק"ז דבטל ול"ה ראוי להתכבד, אף דקיי"ל דגבי בב"ח הוי איסור מחמת עצמו ודינו כחתיכה הר"ל, מ"מ בקרעפטל שאין הגביעה שבתכו ראוי להתכבד בפני עצמו רק עם העיסה, וא"כ דמי לחתיכה שבלע איסור ונתערב דבטל. ואני אומר דלא דייקו רבנן ז"ל בהאי מילתא, דהרי להדיא מבואר במשנה ערלה (פרק ג' משנה ח') דבגד שלבשו בקליפי ערלה ידלק נתערב באחרות כולן ידלקו מטעם חשיבות, והלא הלבש בפ"ע אינו חשוב, ובפרט לי' נאמר חזותא לאו מילתא א"כ יהי' דינו כחתיכה שבלע איסור כיון דהבגד אינו אסור רק הלבש, וע"כ דז"א, דהפוסקים לא כתבו רק בחתיכה הר"ל שבלע איסור דחתיכה הי' ראוי להתכבד אף בלא האיסור ואין האיסור גרם לו חשיבות וא"כ שפיר בטל דהוי כזה יכול וזה אינו יכול, משא"כ במקום שהאיסור גורם החשיבות כבגד שלבשו בקליפי ערלה, דהלבש דאיסור מחשיב להבגד בזה שפיר לא בטל כמו בז"א יכול וזה אינו יכול, ממילא בקרעפלעך דהגביעה גורם לו חשיבות, והגביעה היא איסור מחמת עצמו ע"כ שפיר הוי חתיכה הראוי להתכבד, א"כ ה"נ במעגילא שנתערב אחר המילוי שפיר לא בטל אף דהמילוי הוא בשר והערפות רק במעגילא לבדו, מ"מ כיון שהמעגילא גרם לו חשיבות דינו כחתיכה הראוי להתכבד, וכן נראה מדברי המרדכי שהובא בש"ז סי' ק"י סק"א שכ' דכרכשתא לא נקרא ראוי להתכבד, מטעם כיון שאין אוכלין אותו אלא ע"י מילוי ומבואר דבטל רק כשעדיין לא נתמלא אבל לאחר המילוי אף שאין הערפות רק בכרכשתא לא בטל.

וראיתי בפרמ"ג סי' ק"י שפסק להיפוך, אבל המעיין בפרמ"ג סי' ק"א סקי"ב כתב כמש"כ, ודלא הנוב"י והחו"ד. כנ"ל ברור.